

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ВАНТАЖІ НЕБЕЗПЕЧНІ

Маркування

ДСТУ 4500-5:2005

Видання офіційне

БЗ № 9-2005/648

Київ
ДЕРЖСПОЖИВСТАНДАРТ УКРАЇНИ
2007

ПЕРЕДМОВА

- 1 РОЗРОБЛЕНО: Українське вантажне бюро науково-дослідного проектно-конструкторського інституту морського флоту України (УВБ УкрНДІМФ)
РОЗРОБНИКИ: **Ю. Гержод; І. Гордєєв; С. Казарська** (керівник розробки); **В. Казарська; Г. Калугін; Ю. Канашевський; О. Леснік; О. Пахно; В. Саренко; З. Стаурська**
- 2 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ Держспоживстандарту України від 28 грудня 2005 р. № 379 з 2007–01–01
- 3 УВЕДЕНО ВПЕРШЕ (зі скасуванням в Україні ГОСТ 19433–88 в частині розділу «Маркування»)

**Право власності на цей документ належить державі.
Відтворювати, тиражувати і розповсюджувати його повністю чи частково
на будь-яких носіях інформації без офіційного дозволу заборонено.
Стосовно врегулювання прав власності треба звертатися до Держспоживстандарту України**

Держспоживстандарт України, 2007

ЗМІСТ

	С.
1 Сфера застосування	1
2 Нормативні посилання	1
3 Терміни та визначення понять	2
4 Позначки та скорочення	2
5 Загальні вимоги	2
6 Маркування та вимоги до його нанесення	3
6.1 Маркування, яке наносять на вантажну одиницю	3
6.2 Маркування, яке наносять на вантажно-транспортну одиницю	4
6.2.1 Загальні вимоги	4
6.2.2 Вимоги до маркування дорожньо-транспортного засобу	4
6.2.2.1 Вимоги до маркування дорожньо-транспортного засобу, який перевозить небезпечні вантажі в пакуваннях	4
6.2.2.2 Вимоги до маркування дорожньо-транспортного засобу, який перевозить небезпечні вантажі навалом або наливом	4
6.2.2.3 Вимоги до маркування дорожньо-транспортних засобів, які перевозять вантажно-транспортні одиниці з небезпечними вантажами	5
6.2.3 Вимоги до маркування залізничного транспортного засобу	5
7 Елементи маркування та вимоги до їх нанесення	5
7.1 Знаки безпеки	5
7.1.1 Вимоги до знаків безпеки	5
7.1.2 Вимоги до розміщування знаків безпеки на вантажних одиницях	7
7.2 Знаки-табло безпеки	8
7.2.1 Вимоги до знаків-табло безпеки	8
7.2.2 Вимоги до розміщування знаків-табло безпеки на вантажно-транспортних одиницях	8
7.3 Номер ООН	9
7.3.1 Вимоги до нанесення номера ООН на вантажні одиниці	9
7.3.2 Вимоги до нанесення номера ООН на вантажно-транспортні одиниці	9
7.3.2.1 Вимоги до нанесення номера ООН на вантажно-транспортні одиниці, які містять радіоактивні матеріали	9
7.3.2.2 Вимоги до нанесення номера ООН на вантажно-транспортні одиниці, які містять небезпечні вантажі, інші ніж радіоактивні матеріали	9
7.4 Транспортна назва	10
7.5 Класифікаційний шифр	11

7.6	Номер аварійної картки	11
7.7	Ідентифікаційний номер небезпеки	11
7.8	Попереджувальні знаки	11
7.8.1	Попереджувальний знак для небезпечних вантажів, які небезпечні для довкілля	11
7.8.2	Попереджувальний знак для небезпечних вантажів, забруднювачів моря	11
7.8.3	Попереджувальний знак для небезпечних вантажів, які перевозять за підвищеної температури	11
7.8.4	Попереджувальний знак, який наносять на профуміговану вантажно-транспортну одиницю	12
8	Спеціальні вимоги до маркування	12
8.1	Спеціальні вимоги до маркування небезпечних вантажів класу 1	12
8.2	Спеціальні вимоги до маркування небезпечних вантажів підкласу 4.1 та небезпечних вантажів підкласу 5.2	12
8.3	Спеціальні вимоги до маркування небезпечних вантажів підкласу 4.2	12
8.4	Спеціальні вимоги до маркування небезпечних вантажів класу 7	12
8.5	Спеціальні вимоги до маркування небезпечних вантажів класу 8	13
8.6	Спеціальні вимоги до маркування вантажних одиниць, які містять небезпечні вантажі в обмежених кількостях	13
8.7	Спеціальні вимоги до маркування аварійної тари	13
8.8	Спеціальні вимоги до маркування вантажів, які не є небезпечними	13
8.9	Спеціальні вимоги до маркування вантажно-транспортних одиниць, які містять твердий діоксид вуглецю (сухий лід), застосовний для охолодження вантажу	13
8.10	Спеціальні вимоги до маркування вантажних одиниць знаком «Верх»	14
8.11	Спеціальні вимоги до маркування небезпечних вантажів у разі перевезення авіаційним транспортом	14
	Додаток А Інформаційна табличка	15
	Додаток Б Знаки небезпеки та їх опис	17
	Додаток В Знак-табло небезпеки для небезпечних вантажів класу 7	42
	Додаток Д Нанесення номера ООН на знак-табло небезпеки для небезпечних вантажів класу 7	43
	Додаток Е Приклади зазначання номера ООН, ідентифікаційного номера небезпеки	44
	Додаток Ж Табличка для зазначання номера аварійної картки	46
	Додаток К Попереджувальні знаки та їх опис	47
	Додаток Л Спеціальні вимоги до маркування вантажної одиниці та вантажно-транспортної одиниці	51
	Додаток М Бібліографія	56

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ВАНТАЖІ НЕБЕЗПЕЧНІ

Маркування

ГРУЗЫ ОПАСНЫЕ

Маркировка

DANGEROUS GOODS

Marking and placarding

Чинний від 2007-01-01

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Цей стандарт встановлює вимоги до маркування небезпечних вантажів та його нанесення на вантажні одиниці та вантажно-транспортні одиниці, які постачають на внутрішній ринок і на експорт та:

- містять небезпечні вантажі;
- неочищені від небезпечних вантажів або містять неочищену тару.

Положення цього стандарту застосовують суб'єкти підприємницької діяльності незалежно від форм власності та видів їх діяльності, які:

- розробляють нормативну документацію на продукцію, що належить до небезпечних вантажів;
- виробляють маркування, призначене для нанесення на вантажні одиниці і вантажно-транспортні одиниці з небезпечними вантажами;
- маркують вантажні одиниці і вантажно-транспортні одиниці з небезпечними вантажами;
- є учасниками транспортування небезпечних вантажів та будь-яких операцій, що пов'язані з ним;
- розробляють документацію, яка регламентує транспортування небезпечних вантажів і будь-які операції, що пов'язані з ним, а також суб'єкти, які виконують роботи зі стандартизації.

Вимоги, надані у цьому стандарті, повністю відповідають вимогам, встановленим у міжнародних документах із транспортування небезпечних вантажів [1—12].

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті використано посилання на такі стандарти:

ДСТУ ISO 3166-1-2000 Коди назв країн світу

ДСТУ 4500-1:¹⁾ Вантажі небезпечні. Терміни та визначення понять

ДСТУ 4500-2:¹⁾ Вантажі небезпечні. Перелік

ДСТУ 4500-3:¹⁾ Вантажі небезпечні. Класифікація

ДСТУ 4500-4:2006 Вантажі небезпечні. Методи випробовування

ГОСТ 12.4.026-76 ССБТ. Цвета сигнальные, знаки безопасности (ССБП. Кольори сигнальні, знаки безпеки)

ГОСТ 14192-96 Маркировка грузов (Маркування вантажів)

ГОСТ 17925-72 (СТ СЭВ 531-77) Знак радиационной опасности (Знак радіаційної небезпеки).

¹⁾ На розгляді.

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

У цьому стандарті вжито терміни, які встановлені у ДСТУ 4500-1.

4 ПОЗНАКИ ТА СКОРОЧЕННЯ

Познаки і скорочення, подані у стандарті, наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

Скорочення	Познаки
АК	Аварійна картка
БЕГК	Багатоелементний газовий контейнер
КСВМВ	Контейнер середньої вантажності для масових вантажів
НПА (LSA)	Матеріал з низькою питомою активністю (Low specific activity material)
ОПРЗ (SCO)	Об'єкт з поверхневим радіоактивним забрудненням (Surface contaminated object)
Тип ІР-1 (Type IP-1)	Промислове пакування типу 1 (Industrial package Type-1)
Тип ІР-2 (Type IP-2)	Промислове пакування типу 2 (Industrial package Type-2)
Тип ІР-3 (Type IP-3)	Промислове пакування типу 3 (Industrial package Type-3)
Тип А (TYPE A)	Пакування типу А (Type A package)
Тип В (U) (TYPE B (U))	Пакування типу В (U) (TYPE B (U) package)
Тип В (M) (TYPE B (M))	Пакування типу В (M) (TYPE B (M) package)

5 ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ

5.1 Кожна вантажна одиниця або вантажно-транспортна одиниця з небезпечним вантажем, підготовлена до транспортування, повинна мати маркування, виконане та нанесене відповідно до вимог цього стандарту.

5.1.1 Кожне пакування з небезпечним вантажем, яке вкладають у транспортний пакет або вантажно-транспортну одиницю, повинно мати маркування відповідно до вимог цього стандарту. Маркування, нанесене на транспортний пакет або вантажно-транспортну одиницю, не заміняє маркування, встановленого для упаковки.

5.1.2 Допустимо не наносити маркування на транспортний пакет, якщо з його бокової та торцевої сторони чітко видно маркування, нанесене на пакування з небезпечним вантажем.

5.2 Вантажні одиниці або вантажно-транспортні одиниці, що містять небезпечні вантажі різних назв, повинні мати маркування, яке у повній мірі характеризує вантаж кожної назви, якщо інше не передбачено вимогами цього стандарту.

Разом із тим, на вантажній одиниці або вантажно-транспортній одиниці не можна повторяти однакових елементів маркування (однакові написи, знаки безпеки, знаки-табло безпеки тощо).

Знаки безпеки, визначені в ГОСТ 12.4.026, на вантажну одиницю з небезпечними вантажами не наносять.

5.3 Маркування повинно бути чітке, видиме і витримувати вплив погодних умов без істотного зниження його якості на період транспортування вантажу та не повинно закривати інше маркування, нанесене на вантажні одиниці або вантажно-транспортні одиниці.

5.4 Маркування наносять на зовнішню поверхню вантажної одиниці або вантажно-транспортної одиниці. Колір зовнішньої поверхні повинен бути контрастний відносно кольору маркування. Якщо колір зовнішньої поверхні не контрастний і маркування не видно або нечітко видно, то необхідно місце маркування виділити контрастним кольором. Кращі контрастні кольори — білий або чорний.

5.5 Елементи маркування потрібно наносити в безпосередній близькості один від другого.

5.6 На вантажні одиниці маркування наносять фарбою по трафарету, типографським способом або у вигляді етикеток, переважно, виготовлених на самоклеючій плівці.

На вантажно-транспортні одиниці маркування наносять у вигляді етикеток, виготовлених на самоклеючій плівці, або табличок. Під час маркування треба враховувати характер поверхні вантажної одиниці чи вантажно-транспортної одиниці.

Самоклеюча плівка (плівка з нанесеним на зворотній стороні клейовим шаром, закритим антиадгезійним матеріалом) повинна мати такі характеристики:

- товщина плівки (без шару клею) — (40—70) мкм;
- маса клейового шару — (60 ± 10) г/м²;
- адгезія до пофарбованого металу — не менше ніж 700 г/см²;
- адгезія статичного зрушення — не менше ніж 72 год.

Якщо вантажна одиниця має неправильну форму або малі розміри, допустимо маркування наносити на ярлик, який повинен бути міцно прикріплений до вантажної одиниці.

Способи, матеріали та шрифти, які використовують для маркування, — згідно з ГОСТ 14192.

5.7 На вантажні одиниці або вантажно-транспортні одиниці, що містять небезпечний вантаж і призначені для перевезення морським транспортом, маркування потрібно наносити так, щоб інформація, яка міститься у ньому, залишалася помітною після перебування у морській воді не менше ніж три місяці.

5.8 Великогабаритні небезпечні вантажі, які згідно з нормативними документами дозволено транспортувати без пакування, потрібно маркувати відповідно до 6.1.

Маркування наносять на виріб або на транспортно-навантажувальне пристосування, яке є його невід'ємною частиною під час транспортування.

5.9 Спеціальні вимоги до маркування, встановлені для ряду небезпечних вантажів у розділі 8 цього стандарту та у ДСТУ 4500-2, треба виконувати додатково до вимог, наведених у розділах 5—7.

5.10 Написи, що наносять відповідно до вимог цього стандарту, виконують мовою держави, де наносять маркування, якщо інше не передбачено контрактом. У разі експортних перевезень у країни СНД написи треба виконувати російською мовою, а в інші країни — англійською мовою, якщо інше не передбачено контрактом.

5.11 Вантажні одиниці або вантажно-транспортні одиниці, які неочищені від небезпечних вантажів чи містять тару, неочищену від небезпечних вантажів, повинні мати маркування, яке відповідає вимогам цього стандарту і було застосоване до останнього небезпечного вантажу, який був розміщений у них.

5.12 Маркування, нанесене на вантажні одиниці або вантажно-транспортні одиниці, потрібно вилучати після їх вивантажування та очищення від залишків небезпечного вантажу. Дозволено закривати маркування у тих випадках, коли вантажні одиниці або вантажно-транспортні одиниці можуть чи будуть використовувати для транспортування того самого небезпечного вантажу.

5.13 Вантажовідправник несе відповідальність за достовірність і зміст маркування, яке нанесене на вантажні одиниці і вантажно-транспортні одиниці відповідно до національного законодавства.

6 МАРКОВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО ЙОГО НАНЕСЕННЯ

6.1 Маркування, яке наносять на вантажну одиницю

6.1.1 На вантажну одиницю, якщо інше не передбачено вимогами цього стандарту або ДСТУ 4500-2, наносять:

- знак безпеки;
- номер ООН;
- транспортну назву;
- класифікаційний шифр;
- попереджувальний знак (якщо це потрібно для вантажу згідно з ДСТУ 4500-2 або цим стандартом).

6.1.2 Елементи маркування, передбачені у 6.1.1, наносять на вантажні одиниці відповідно до 7.1, 7.3.1, 7.4, 7.5, 7.8.1, 7.8.2, а також розділу 8 поряд із маніпуляційними знаками — згідно з ГОСТ 14192.

6.2 Маркування, яке наносять на вантажно-транспортну одиницю

6.2.1 Загальні вимоги

6.2.1.1 На вантажно-транспортну одиницю, якщо інше не передбачено вимогами цього стандарту або ДСТУ 4500-2, наносять:

- знак-табло безпеки;
- номер ООН;
- попереджувальний знак (якщо це потрібно для вантажу згідно з ДСТУ 4500-2);
- ідентифікаційний номер безпеки (у разі перевезення автомобільним, залізничним, річковим транспортом або мультимодальних перевезень з використанням цих видів транспорту);
- номер аварійної картки залізничного транспорту (у разі перевезення залізничним транспортом або мультимодальних перевезень з використанням цього виду транспорту);
- транспортну назву (у разі перевезення морським транспортом або мультимодальних перевезень з використанням цього виду транспорту).

6.2.1.2 Елементи маркування, передбачені у 6.2.1.1, наносять на вантажно-транспортні одиниці відповідно до 6.2.2, 6.2.3, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6, 7.7, 7.8, а також розділу 8.

6.2.2 Вимоги до маркування дорожньо-транспортного засобу

6.2.2.1 *Вимоги до маркування дорожньо-транспортного засобу, який перевозить небезпечні вантажі в пакуваннях*

6.2.2.1.1 Будь-який дорожньо-транспортний засіб, який перевозить небезпечні вантажі класів 2, 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1, 6.2, 8 і 9 повинен мати дві розташовані у вертикальній площині світловідбивальні інформаційні таблички оранжевого кольору, виконані згідно з рисунком А.1, і які відповідають вимогам А.3. Одну з табличок потрібно кріпити спереду, а іншу ззаду дорожньо-транспортного засобу, обидві — перпендикулярно до його подовжньої осі.

6.2.2.1.2 На обидві бокові сторони і ззаду будь-якого дорожньо-транспортного засобу, який перевозить небезпечні вантажі класів 1 і 7, крім зазначених у 6.2.2.1.1 двох інформаційних табличок, потрібно також нанести знак-табло безпеки відповідно до 7.2.

6.2.2.2 *Вимоги до маркування дорожньо-транспортного засобу, який перевозить небезпечні вантажі навалом або наливом*

6.2.2.2.1 Будь-який дорожньо-транспортний засіб, що перевозить небезпечні вантажі навалом, або будь-який дорожньо-транспортний засіб з убудованими цистернами, чи транспортний засіб-батарея, що перевозить небезпечні вантажі наливом, для яких у ДСТУ 4500-2 визначено ідентифікаційний номер безпеки, повинен мати:

- спереду й ззаду, перпендикулярно до його подовжньої осі, — дві світлоповертальні інформаційні таблички оранжевого кольору, виконані згідно з рисунком А.1 і які відповідають вимогам А.3;
- на двох бокових сторонах і ззаду — знак-табло безпеки відповідно до 7.2 і дві світлоповертальні інформаційні таблички оранжевого кольору, виконані згідно з рисунком А.2, на яких вказують номер ООН та ідентифікаційний номер безпеки небезпечного вантажу.

Якщо на дорожньо-транспортному засобі відсутні борти, то дозволено розміщувати інформаційну табличку на перевізному засобі, за умови, що вона добре помітна.

6.2.2.2.2 Якщо у дорожньо-транспортному засобі перевозять небезпечний вантаж тільки однієї назви, інформаційні таблички на двох бокових сторонах можна не розміщувати, за умови, що на інформаційних табличках спереду та ззаду дорожньо-транспортного засобу будуть вказані номер ООН та ідентифікаційний номер безпеки небезпечного вантажу.

6.2.2.2.3 Якщо дорожньо-транспортний засіб складається з декількох убудованих цистерн, то на кожну цистерну або кожен відсік цистерни на двох бокових сторонах потрібно прикріплювати інформаційні таблички, виконані згідно з рисунком А.2, а також знаки-табло безпеки, що відповідають транспортній небезпеці небезпечного вантажу, розміщеного в них.

6.2.2.2.4 Допустимо не розміщувати інформаційні таблички на бокових сторонах автоцистерни або дорожньо-транспортного засобу з однією чи декількома цистернами, якщо в них перевозять тільки небезпечні вантажі з номерами ООН 1202, 1203, 1223 або авіаційне паливо, віднесене до номера ООН 1268 чи 1863. У цьому разі на інформаційних табличках, прикріплених ззаду й спереду транспортного засобу, вказують ідентифікаційний номер безпеки та номер ООН найбільш небезпечної з речовин, яку перевозять (тобто для речовини з найнижчою температурою спалаху).

6.2.2.3 Вимоги до маркування дорожньо-транспортних засобів, які перевозять вантажно-транспортні одиниці з небезпечними вантажами

6.2.2.3.1 Будь-який дорожньо-транспортний засіб, що перевозить вантажно-транспортні одиниці з небезпечними вантажами, повинен мати спереду і ззаду дві світловідбивальні інформаційні таблички оранжевого кольору, виконані згідно з рисунком А.1 і що відповідають вимогам А.3, прикріплені перпендикулярно до його подовжньої осі.

6.2.2.3.2 Вантажно-транспортні одиниці, що розміщують на транспортному засобі, потрібно маркувати відповідно до вимог цього стандарту.

6.2.2.3.3 Якщо маркування, нанесене на вантажно-транспортні одиниці, не видно ззовні транспортного засобу, який їх перевозить, то на двох сторонах і ззаду транспортного засобу потрібно нанести знаки-табло безпеки й дві світлоповертальні інформаційні таблички оранжевого кольору із зазначенням номера ООН та ідентифікаційного номера безпеки небезпечного вантажу згідно з рисунком А.2.

6.2.3 Вимоги до маркування залізничного транспортного засобу

6.2.3.1 На двох бокових сторонах будь-якого залізничного транспортного засобу, що перевозить небезпечні вантажі наливом або навалом, а також небезпечні вантажі класу 1 і класу 7 у пакованні потрібно нанести:

— знаки-табло безпеки відповідно до 7.2;

— інформаційні таблички оранжевого кольору, виконані відповідно до вимог А.2 із зазначенням номера ООН та ідентифікаційного номера безпеки небезпечного вантажу відповідно до 7.3.2 і 7.7;

— номер аварійної картки відповідно до 7.6.

6.2.3.2 Якщо вагон-цистерна має декілька відсіків, то на кожному відсіку цистерни на бокових сторонах потрібно нанести маркування, зазначене вище, відповідне транспортній небезпеці небезпечного вантажу, розміщеного в них.

6.2.3.3 На залізничні транспортні засоби, які перевозять небезпечні вантажі, потрібно також нанести маркування, що стосується застережень під час транспортних операцій, наприклад «Спускати з гірки обережно» та «Спускати з гірки заборонено. Берегти від ударів», «Не спускати з гірки».

7 ЕЛЕМЕНТИ МАРКОВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО ЇХ НАНЕСЕННЯ

7.1 Знаки безпеки

7.1.1 Вимоги до знаків безпеки

7.1.1.1 Знаки безпеки, які вказують на основний і додаткові види безпеки і наносять на вантажні одиниці з небезпечними вантажами, повинні відповідати вимогам цього стандарту стосовно форми, розмірів, кольору, лінії, символу безпеки й номерів, указаних на них, та відповідати зразкам, наведеним у додатку Б.

Примітка. Зразок знака безпеки, наведений на рисунку Б.1.1, є також знаком додаткової безпеки «Вибухає».

У разі наведення знака безпеки у нормативній документації на продукцію, що належить до небезпечних вантажів, і в документації, що регламентує їх транспортування, потрібно вказувати номер рисунка знака безпеки й номер цього стандарту.

Приклад

Знак безпеки — рисунок Б.5.1 ДСТУ 4500-5.

7.1.1.2 Знак безпеки повинен мати форму квадрата, поверненого на 45° (форма ромба), із мінімальними розмірами 100 мм × 100 мм.

Допустимо зменшувати розмір знака безпеки тільки у тих випадках, коли габаритні розміри вантажної одиниці не дають змоги наносити знак безпеки зі сторонами наведеного розміру, наприклад, у разі нанесення знаків на нециліндричну (що звужується) частину газових балонів.

Знаки безпеки, які наносять на нециліндричну (що звужується) частину газових балонів, можуть бути зменшені до розмірів, наведених у стандарті ISO 7225, а на інші вантажні одиниці — до розмірів 50 мм × 50 мм. У разі цього, необхідно пропорційно зменшити усі елементи знака безпеки (символ, товщину ліній, висоту цифр).

7.1.1.3 Знак безпеки повинен мати лінію товщиною 0,8 мм, що проходить на відстані 5 мм із внутрішньої сторони від крайки знака і паралельно їй (розмір знака 100 мм × 100 мм). Колір лінії повинен відповідати кольору символу безпеки.

7.1.1.4 Знак небезпеки поділяється умовною горизонтальною діагоналлю на дві половини — верхню й нижню.

7.1.1.4.1 У верхній половині знака небезпеки вказують:

а) номер підкласу — на знаках небезпеки, встановлених для небезпечних вантажів підкласу 1.4, 1.5 і 1.6 (див. рисунок Б.1.2, рисунок Б.1.3 і рисунок Б.1.4);

б) слова «Подільний матеріал» — на знаку небезпеки, встановленому для подільних радіоактивних матеріалів (див. рисунок Б.7.4);

в) символ небезпеки — на знаках небезпеки, встановлених для небезпечних вантажів інших класів і підкласів ніж ті, що наведені у переліку а) і б).

7.1.1.4.2 У нижній половині знака небезпеки:

а) під умовною горизонтальною діагоналлю вказують:

1) номер підкласу та групи сумісності — на знаках небезпеки, встановлених для небезпечних вантажів підкласу 1.1, 1.2 і 1.3 (див. рисунок Б.1.1);

2) групу сумісності — на знаках небезпеки, встановлених для небезпечних вантажів підкласу 1.4, 1.5 і 1.6 (див. рисунок Б.1.2, рисунок Б.1.3 і рисунок Б.1.4);

3) текст відповідно до 7.1.9 або 7.1.10 — на знаках небезпеки, встановлених для небезпечних вантажів класу 7 (див. рисунок Б.7.1, рисунок Б.7.2, рисунок Б.7.3 і рисунок Б.7.4);

б) у нижньому куті вказують:

1) номер підкласу («5.1» або «5.2») — на знаках небезпеки, встановлених для небезпечних вантажів класу 5 (див. рисунок Б.5.1 і рисунок Б.5.2);

2) номер класу — на знаках небезпеки, встановлених для всіх інших класів (підкласів). Цифра номера класу 9 повинна бути підкреслена.

7.1.1.4.3 У нижній половині знака небезпеки (під умовною горизонтальною діагоналлю), за винятком тих, які встановлені для небезпечних вантажів класу 7 та класу 9, можна робити напис, який визначає характеристику або вид небезпеки вантажу, наведений у таблиці 2.

Таблиця 2 — Написи, які треба наносити на знаках небезпеки

Номер рисунок	Напис	
	українською мовою	англійською мовою
Б.1.1	ВИБУХАЄ	EXPLOSIVE
Б.2.1 Б.2.2	ЗАЙМИСТИЙ ГАЗ	FLAMMABLE GAS
Б.2.3	НЕЗАЙМИСТИЙ ГАЗ	NON-FLAMMABLE GAS
Б.2.4	ТОКСИЧНИЙ ГАЗ	TOXIC GAS
Б.3.1 Б.3.2	ЛЕГКОЗАЙМИСТА РІДИНА	FLAMMABLE LIQUID
Б.4.1	ЛЕГКОЗАЙМИСТА ТВЕРДА РЕЧОВИНА	FLAMMABLE SOLID
Б.4.2	САМОЗАЙМИСТА	SPONTANEOUSLY COMBUSTIBLE
Б.4.3 Б.4.4	НЕБЕЗПЕЧНО У РАЗІ ЗВОЛОЖЕННЯ	DANGEROUS WHEN WET
Б.5.1	ОКИСНИК	OXIDIZING AGENT
Б.5.2	ОРГАНІЧНИЙ ПЕРОКСИД	ORGANIC PEROXIDE
Б.6.1	ТОКСИЧНА	TOXIC
Б.6.2	ІНФЕКЦІЙНА РЕЧОВИНА У випадку ушкодження або витoku негайно повідомити органи охорони здоров'я	INFECTIOUS SUBSTANCE In the case of damage or leakage immediately notify Public Health Authority
Б.8	КОРОЗІЙНА	CORROSIVE

7.1.1.5 На знаку небезпеки символ небезпеки, текст і цифри повинні бути чорного кольору. Білий колір символу, тексту й цифр можна застосовувати тільки в знаку небезпеки з цілком зеленим, червоним чи синім фоном і в знаку небезпеки, встановленому для небезпечних вантажів класу 8.

7.1.1.6 Знак небезпеки, який наносять на вантажну одиницю з небезпечними вантажами класу 7, встановлюють відповідно до категорії цієї вантажної одиниці. Він повинен відповідати зразку, наведеному на рисунку Б.7.1, або рисунку Б.7.2, або рисунку Б.7.3 (відповідно до того, що необхідно).

7.1.1.7 На кожну вантажну одиницю, що містить подільний радіоактивний матеріал праворуч від знака небезпеки, визначеного у 7.1.1.6, наносять також знак небезпеки за зразком, наведеним на рисунку Б.7.4.

7.1.1.8 У нижній половині знаків небезпеки для небезпечних вантажів класу 7, наведених на рисунку Б.7.1, або рисунку Б.7.2, або рисунку Б.7.3, наводять таку інформацію:

а) Вміст:

1. для радіоактивних матеріалів (за винятком радіоактивних матеріалів із низькою питомою активністю групи I (НПА-I)) указують встановлену МАГАТЕ назву радіонукліда(-ів) із використанням наведеного для них символу;
2. для радіоактивних матеріалів НПА-I достатньо зазначити скорочення «НПА-I або LSA-I». Наводити назву радіонукліда непотрібно.
3. для суміші радіонуклідів потрібно вказати, залежно від розміру рядка, радіонукліди, стосовно яких чинні найбільші обмеження. Після назви радіонукліда(-ів) необхідно вказати групу матеріалу з низькою питомою активністю (НПА) чи об'єкта з поверхневим радіоактивним забрудненням (ОПРЗ). Для цього використовують одне з відповідних скорочень: «НПА-II чи LSA-II», «НПА-III чи LSA-III», «ОПРЗ-I чи SCO-I» «ОПРЗ-II чи SCO-II».

б) Активність

Зазначають максимальну активність радіоактивного вмісту під час перевезення, виражену в Беккерелях (Бк) із відповідним префіксом десяткових одиниць СІ. Для подільного радіоактивного матеріалу замість активності можна навести масу подільного радіоактивного матеріалу в грамах (г) або кратних йому одиницях.

в) Транспортний індекс

Зазначають чисельне значення транспортного індексу вантажної одиниці або вантажно-транспортної одиниці, яке визначають як значення виміряного максимального рівня випромінювання, визначеного в мілізівертах на годину (мЗв/год), на відстані 1 м від зовнішньої поверхні вантажної одиниці або вантажно-транспортної одиниці, або незапакованих НПА-I чи ОПРЗ-I, помножене на 100. Вказувати транспортний індекс для категорії I-БІЛА непотрібно.

7.1.1.9 На знаках небезпеки, які наносять на транспортний пакет або контейнер, у графах «Вміст» і «Активність» потрібно надавати інформацію, яку підсумовують за усім радіоактивним вмістом. У випадку, коли транспортний пакет або контейнер містить пакування з різними радіонуклідами, у графах «Вміст» і «Активність» допустимо наводити текст «Див. транспортні документи/See Transport Documents».

7.1.1.10 У нижній половині знака небезпеки, встановленого для радіоактивних матеріалів (рисунки Б.7.4) записують значення індексу безпеки з критичності, наведене в сертифікаті про затвердження типу конструкції пакування або в сертифікаті про затвердження перевезення на спеціальних умовах, який видано компетентним органом.

На знаку небезпеки, який наносять на транспортний пакет або контейнер, зазначають індекс безпеки з критичності, підсумований за всім радіоактивним вмістом.

7.1.2 Вимоги до розміщування знаків небезпеки на вантажних одиницях

7.1.2.1 На кожну вантажну одиницю, що подають до транспортування, якщо інше не передбачено вимогами цього стандарту або ДСТУ 4500-5, наносять знаки небезпеки, які ідентифікують основний та додатковий види небезпеки вантажу.

Знаки небезпеки, встановлені для кожного класу (підкласу) небезпечних вантажів, наведено у додатку Б.

7.1.2.2 Знаки небезпеки, відповідні кожному виду небезпеки повинні бути розташовані по горизонталі поруч один з одним. Знак додаткового виду небезпеки повинен бути нанесений праворуч від знака основного виду небезпеки.

7.1.2.3 Знаки небезпеки, визначені для небезпечних вантажів класу 1 і класу 7, мають бути нанесені строго ліворуч від транспортної назви небезпечного вантажу.

7.2 Знаки-табло небезпеки

7.2.1 Вимоги до знаків-табло небезпеки

7.2.1.1 Знаки-табло небезпеки, які наносять на вантажно-транспортну одиницю з небезпечним вантажем (за винятком знака-табло небезпеки, визначеного для небезпечних вантажів класу 7 у 7.2.1.2) повинні:

— мати розмір не менше ніж 250 мм × 250 мм із лінією того самого кольору, що і символ, товщиною 2 мм, яка проведена, паралельно крайці знака, на відстані 12,5 мм від неї;

— відповідати знаку небезпеки, встановленому для відповідного класу (підкласу) небезпечного вантажу, який перевозять, стосовно форми, кольору та символу;

— за допомогою цифр висотою не менше 25 мм указувати номер класу або підкласу (для небезпечних вантажів класу 1 також групу сумісності) небезпечного вантажу, який перевозять, способом, який визначено для відповідного знака небезпеки.

7.2.1.2 Для небезпечних вантажів класу 7 знак-табло небезпеки повинен:

— мати розмір не менше ніж 250 мм × 250 мм із лінією чорного кольору, яка проходить із внутрішньої сторони від крайки і паралельно їй;

— відповідати зразку, наведеному на рисунку В.1. Висота цифри «7» повинна бути не менша ніж 25 мм. Колір фону верхньої половини табло повинен бути жовтий, а нижньої половини — білий, колір трилисника та інших компонентів знака має бути чорний. Зазначення слова «РАДІОАКТИВНО» (RADIOACTIVE) у нижній половині необов'язкове, що дає змогу використовувати цей знак-табло для нанесення відповідного для вантажу номера ООН (див. рисунок Д.1).

7.2.1.3 На вантажні контейнери, у яких розміщені пакування з радіоактивними матеріалами (за винятком звільнених пакувань), та цистерни допустимо замість знака-табло небезпеки, згідно з рисунком В.1, наносити збільшені знаки небезпеки відповідно до рисунка Б.7.1, чи рисунка Б.7.2, чи рисунка Б.7.3 та, де потрібно, застосувати рисунок Б.7.4 із розмірами, встановленими для знака-табло небезпеки.

7.2.1.4 У випадку, коли конфігурація вантажної транспортної одиниці не дає змоги наносити знак-табло встановленого розміру, розміри знака-табло небезпеки можна зменшити до 100 мм × 100 мм. Якщо знак-табло небезпеки зменшено, то розміри усіх його елементів потрібно також зменшити пропорційно.

7.2.2 Вимоги до розміщування знаків-табло небезпеки на вантажно-транспортних одиницях

7.2.2.1 Знаки-табло небезпеки, які відповідають вимогам 7.2.1, повинні бути нанесені на:

а) обидві бокові сторони та кожну торцеву сторону:

— контейнера (за винятком контейнера, що завантажений радіоактивними матеріалами у звільнених пакуваннях);

— багатоелементного газового контейнера;

— контейнера-цистерни.

б) обидві бокові сторони і ззаду дорожньо-транспортного засобу, який перевозить небезпечні вантажі:

— навалом;

— класу 1 або класу 7 у пакуваннях;

в) обидві бокові сторони і ззаду:

— автоцистерни;

— дорожньо-транспортного засобу-батареї;

— дорожньо-транспортного засобу зі знімними цистернами;

г) обидві бокові сторони залізничного транспортного засобу, який перевозить небезпечні вантажі:

— навалом;

— наливом;

— класу 1 чи класу 7 у пакуваннях.

7.2.2.2 Якщо знаки-табло небезпеки, нанесені на контейнер, багатоелементний газовий контейнер, контейнер-цистерну не видно ззовні дорожньо-транспортного засобу, що їх перевозить,

то знаки-табло небезпеки треба також нанести на обидві бокові сторони та ззаду самого дорожньо-транспортного засобу.

7.2.2.3 Якщо дорожньо-транспортний засіб, завантажений небезпечними вантажами у пакованні (будь-якого класу (підкласу)), навантажують на борт судна, то знаки-табло небезпеки треба наносити на обидві бокові сторони та ззаду дорожньо-транспортного засобу.

Знаки-табло небезпеки потрібно також наносити спереду напівпричепа з небезпечними вантажами, якщо його вантажать на судно окремо від тягача.

7.2.2.4 На вантажно-транспортні одиниці, що завантажені небезпечними вантажами:

— різних підкласів класу 1, наносять тільки знак-табло небезпеки підкласу, що виявляє найбільшу небезпеку згідно з таким пріоритетом небезпеки: підклас 1.1 (найбільш небезпечний), підклас 1.5, підклас 1.2, підклас 1.3, підклас 1.6 та підклас 1.4 (найменш небезпечний). У цьому випадку групу сумісності на знак-табло небезпеки не наносять;

— підкласу 1.2 і вантажами, що мають класифікаційний шифр 1.5D, наносять знак-табло небезпеки за зразком, наведеним на рисунку Б.1.1.

7.2.2.5 На вантажно-транспортну одиницю, що містить небезпечний вантаж, який характеризується більш ніж одним видом небезпеки, треба наносити знаки-табло небезпеки, відповідні кожному виду небезпеки. Знаки-табло небезпеки треба розташовувати по горизонталі поруч один з одним. Знак-табло додаткового виду небезпеки потрібно наносити праворуч від знака основного виду небезпеки.

7.2.2.6 Якщо вантажно-транспортна одиниця — цистерна з декількома відсіками, у яких перевозять різні небезпечні вантажі (залишки небезпечних вантажів), то на боковій стороні кожного відсіку цистерни, у місці розташування відсіків, наносять знаки-табло небезпеки, відповідні до небезпеки вантажу. На автоцистерну знаки-табло небезпеки треба також наносити ззаду транспортного засобу.

7.2.2.7 Знаки-табло небезпеки наносять на праві двері вантажного контейнера. Допустимо наносити знаки-табло небезпеки на ліві двері у разі відсутності місця для їх нанесення на правих дверях. Знаки-табло потрібно розташовувати поблизу геометричного центра відповідної стінки.

7.3 Номер ООН

7.3.1 Вимоги до нанесення номера ООН на вантажні одиниці

7.3.1.1 Номер ООН, встановлений для вантажу згідно з ДСТУ 4500-2, наносять на зовнішню поверхню кожної вантажної одиниці з небезпечним вантажем поруч із знаком небезпеки або попереду транспортної назви, якщо її наносять.

7.3.1.2 Попереду номера ООН указують букви «UN» (United Nations/Організація Об'єднаних Націй).

7.3.2 Вимоги до нанесення номера ООН на вантажно-транспортні одиниці

7.3.2.1 Вимоги до нанесення номера ООН на вантажно-транспортні одиниці, які містять радіоактивні матеріали

На вантажно-транспортних одиницях, що містять небезпечні вантажі класу 7, номер ООН, встановлений для вантажу згідно з ДСТУ 4500-2, вказують усередині знака-табло небезпеки, як наведено на рисунку Д.1, у разі перевезення:

- радіоактивних матеріалів НПА-I чи ОПРЗ-I у контейнері;
- радіоактивних матеріалів НПА-I чи ОПРЗ-I у цистерні;
- радіоактивних матеріалів НПА-I чи ОПРЗ-I навалом у транспортному засобі;
- радіоактивних матеріалів з одним номером ООН, які перевозять у порядку виняткового використання у пакуваннях чи у контейнері на транспортному засобі.

7.3.2.2 Вимоги до нанесення номера ООН на вантажно-транспортні одиниці, які містять небезпечні вантажі, інші ніж радіоактивні матеріали

7.3.2.2.1 У разі перевезення небезпечних вантажів (інших ніж радіоактивні матеріали) автомобільним, залізничним або річковим транспортом, а також у разі мультимодальних перевезень з використанням тільки цих видів транспорту на вантажно-транспортних одиницях номер ООН потрібно вказувати у нижній частині оранжевої інформаційної таблички, що відповідає вимогам А.2 та А.3, цифрами чорного кольору, висотою 100 мм і товщиною 15 мм, як наведено на рисунку Е.1.

Інформаційні таблички, на яких указано номер ООН, потрібно наносити:

- на обидві бокові сторони знімної цистерни (БЕГК, контейнер-цистерни);

— на обидві бокові сторони контейнера, в якому перевозять небезпечні вантажі навалом або небезпечні вантажі класу 1;

— на дорожньо-транспортні засоби відповідно до 6.2.2;

— на залізничний транспортний засіб відповідно до 6.2.3.

Інформаційні таблички у разі нанесення їх на контейнер чи знімну цистерну можна замінити етикеткою або можна наносити на ці вантажно-транспортні одиниці будь-яким іншим рівноцінним незмивним способом.

7.3.2.2.2 У разі перевезення небезпечних вантажів (інших ніж радіоактивні матеріали) морським транспортом або авіаційним транспортом, а також у разі мультимодальних перевезень з використанням цих видів транспорту на вантажно-транспортних одиницях номер ООН потрібно вказувати цифрами чорного кольору висотою не меншого ніж 65 мм:

а) у нижній половині знака-табло основного виду безпеки, як показано на рисунках Е.2—Е.5; або

б) на оранжевій табличці, яку поміщають безпосередньо праворуч від знака-табло безпеки, як показано на рисунку Е.6, або праворуч від попереджувального знака «Забруднювач моря».

Знак-табло безпеки або оранжеву табличку, що містять номер ООН, потрібно наносити:

а) на обидві бокові сторони та кожен торцеву сторону:

— контейнера, в якому перевозять: небезпечні вантажі навалом, або запаковані небезпечні вантажі класу 1, чи ті, які мають один номер ООН та їх маса брутто більша ніж 4 000 кг;

— знімної цистерни (БЕГК, контейнера-цистерни);

б) на обидві бокові сторони й ззаду дорожньо-транспортного засобу, який перевозить небезпечні вантажі навалом чи наливом, або запаковані небезпечні вантажі однієї назви;

в) на обидві бокові сторони залізничного транспортного засобу, що перевозить небезпечні вантажі навалом чи наливом, або запаковані небезпечні вантажі однієї назви.

Примітка. Якщо цистерна складається з декількох відсіків, номер ООН потрібно зазначати на кожному відсіку цистерни.

7.4 Транспортна назва

7.4.1 Транспортну назву, встановлену для вантажу згідно з ДСТУ 4500-2, наносять на зовнішню поверхню кожної вантажної одиниці.

Дозволено не наносити транспортну назву:

— у разі перевезення радіоактивних матеріалів у звільнених пакуваннях;

— на вантажні одиниці з небезпечними вантажами класів 3, 4, 5, 8, 9 та підкласу 6.1 у разі їх перевезення тільки автомобільним транспортом.

7.4.2 У разі перевезення небезпечних вантажів морським транспортом або мультимодальних перевезень з використанням цього виду транспорту, транспортну назву також наносять на двох сторонах:

— контейнера-цистерни;

— пакування, яке містить небезпечні вантажі навалом/насіпом;

— будь-якої вантажної транспортної одиниці, що містить небезпечні вантажі однієї назви та яка відповідно до вимог не має знака-табло безпеки, або номера ООН, або попереджувального знака «Забруднювач моря».

7.4.3 Транспортну назву небезпечного вантажу потрібно вказувати на вантажній одиниці або вантажно-транспортній одиниці відповідно до вимог ДСТУ 4500-2.

7.4.4 Порожні вантажні одиниці та вантажно-транспортні одиниці, що неочищені від залишків небезпечних вантажів, окрім небезпечних вантажів класу 7, повинні бути позначені як такі долученням спереду або ззаду транспортної назви слів «ПОРОЖНЯ НЕОЧИЩЕНА», «ЗАЛИШКИ ОСТАНЬОГО ВАНТАЖУ, ЯКИЙ ПЕРЕВОЗИЛИ».

7.4.5 Відходи небезпечних вантажів (окрім радіоактивних відходів) треба позначати спереду транспортної назви словом «ВІДХОДИ», якщо воно не є частиною транспортної назви.

7.5 Класифікаційний шифр

7.5.1 Класифікаційний шифр небезпечного вантажу, встановлений для вантажу згідно з ДСТУ 4500-2 або ДСТУ 4500-3, наносять на зовнішню поверхню кожної вантажної одиниці з небезпечним вантажем. Перед номером класифікаційного шифру наводять літери «КШ» (класифікаційний

шифр). Класифікаційний шифр указують поруч із транспортною назвою, якщо її наносять, у іншому випадку його вказують поруч із номером ООН.

7.5.2 Якщо на вантажні одиниці, що містять небезпечні вантажі підкласу 1.4S, не наносять відповідний знак безпеки, то перед транспортною назвою та після транспортної назви потрібно нанести класифікаційний шифр небезпечного вантажу.

7.6 Номер аварійної картки

7.6.1 У разі перевезення небезпечних вантажів залізничним транспортом та під час мультимодальних перевезень з використанням цього виду транспорту номер аварійної картки потрібно наносити на вагони, вагони-цистерни, а також контейнери та контейнери-цистерни.

7.6.2 Номер аварійної картки, перед яким наводять літери АК, наносять на білій табличці, виготовленій відповідно до рисунка Ж.1, як наведено на рисунку Ж.2.

7.7 Ідентифікаційний номер безпеки

7.7.1 Якщо перевозять небезпечні вантажі автомобільним, залізничним, річковим транспортом, а також у разі мультимодальних перевезень з використанням цих видів транспорту, на вантажно-транспортних одиницях потрібно зазначити ідентифікаційний номер безпеки (код системи інформації про безпеку), встановлений для вантажу згідно з ДСТУ 4500-2.

7.7.2 Ідентифікаційний номер безпеки наводять латинськими літерами та арабськими цифрами чорного кольору висотою 100 мм у верхній частині оранжевої інформаційної таблички, виготовленої відповідно до А.2, як наведено на рисунку Е.1.

7.7.3 Вимоги щодо нанесення ідентифікаційного номера на вантажно-транспортні одиниці ідентичні вимогам, встановленим до номера ООН у 7.3.2.

7.8 Попереджувальні знаки

7.8.1 Попереджувальний знак для небезпечних вантажів, які небезпечні для довкілля

На вантажні одиниці і вантажно-транспортні одиниці, що містять небезпечні вантажі, які є небезпечними для довкілля, наносять попереджувальний знак згідно з рисунком К.1.

7.8.2 Попереджувальний знак для небезпечних вантажів, забруднювачів моря

7.8.2.1 У разі перевезення небезпечних вантажів, які можуть забруднювати моря, згідно з ДСТУ 4500-2 або ДСТУ 4500-3, морським транспортом та у разі мультимодальних перевезень з використанням цього виду транспорту на вантажні одиниці та вантажно-транспортні одиниці наносять попереджувальний знак «Забруднювач моря» відповідно до рисунка К.2.

7.8.2.2 Дозволено не наносити попереджувальний знак «Забруднювач моря» на вантажні одиниці, що містять у внутрішній тарі не більше ніж:

- 5 л рідин або 5 кг твердих речовин, які є забруднювачами моря;
- 0,5 л рідин або 0,5 кг твердих речовин, які сильно забруднюють моря.

7.8.2.3 На вантажно-транспортні одиниці попереджувальний знак «Забруднювач моря» потрібно наносити навіть у тому випадку, коли у них завантажені вантажні одиниці, для яких цей знак допустимо не наносити.

7.8.2.4 Попереджувальний знак «Забруднювач моря» наносять поруч зі знаком(-ами) безпеки або, у разі їх відсутності, поруч з транспортною назвою або номером ООН небезпечного вантажу.

7.8.3 Попереджувальний знак для небезпечних вантажів, які перевозять за підвищеної температури

Цистерни, що містять речовину, яку перевозять або подають до перевезення в рідкому стані за температури не нижчої ніж 100 °С, або у твердому стані за температури не нижчої ніж 240 °С, маркують на кожній боковій стороні та кожній торцевій стороні попереджувальним знаком «Підвищена температура» відповідно до рисунка К.3.

Дорожньо-транспортні засоби (зокрема автоцистерни), що перевозять такі небезпечні вантажі, маркують цим знаком також і ззаду.

Додатково до попереджувального знака на обох сторонах цистерни або її ізоляційного кожуха безпосередньо поруч зі знаком «Підвищена температура», необхідно зазначити цифрами, висотою не меншою ніж 100 мм, максимальне значення температури речовини, очікуваної під час перевезення.

7.8.4 Попереджувальний знак, який наносять на профуміговану вантажно-транспортну одиницю

На кожну профуміговану вантажно-транспортну одиницю наносять попереджувальний знак відповідно до рисунка К.4. Цей знак треба розмішувати на місці, що добре видно для осіб, які відкривають вантажно-транспортну одиницю.

Після провітрювання вантажно-транспортної одиниці й видалення шкідливих концентрацій газу, які використовували для фумігації, попереджувальний знак треба зняти.

8 СПЕЦІАЛЬНІ ВИМОГИ ДО МАРКУВАННЯ

8.1 Спеціальні вимоги до маркування небезпечних вантажів класу 1

На вантажні одиниці або вантажно-транспортні одиниці з небезпечними вантажами підкласу 1.4S наносити знак або знак-табло безпеки, згідно з рисунком Б.1.4, необов'язково. Замість знака або знака-табло безпеки можна наносити напис «1.4S».

8.2 Спеціальні вимоги до маркування небезпечних вантажів підкласу 4.1 та небезпечних вантажів підкласу 5.2

8.2.1 На вантажні одиниці, що містять самореактивні речовини (підклас 4.1) або органічні пероксиди (підклас 5.2), наносити додатковий знак безпеки, відповідно до рисунка Б.3.1 чи рисунка Б.3.2, непотрібно.

8.2.2 На вантажні одиниці з корозійними органічними пероксидами додатковий знак безпеки, відповідно до рисунка Б.8, не наносять, якщо вантаж має низький ступінь корозійної небезпеки.

8.3 Спеціальні вимоги до маркування небезпечних вантажів підкласу 4.2

На вантажні одиниці та вантажно-транспортні одиниці з небезпечними вантажами підкласу 4.2, що мають додатковий вид небезпеки підкласу 4.1, знак додаткової безпеки, відповідно до рисунка Б.4.1, не наносять.

8.4 Спеціальні вимоги до маркування небезпечних вантажів класу 7

8.4.1 На кожне пакування з радіоактивними матеріалами потрібно нанести на зовнішню поверхню чітке та незмивне маркування із зазначанням або вантажовідправника, або вантажоодержувача, або і того й іншого.

8.4.2 На кожне пакування, масою бруто більше ніж 50 кг, потрібно нанести на зовнішню поверхню чітке й незмивне маркування із позначанням допустимої маси бруто.

8.4.3 Кожне пакування, яке відповідає:

а) конструкції промислового пакування типу 1, промислового пакування типу 2 або промислового пакування типу 3, повинні мати на зовнішньому боці пакувального комплексу чітке й незмивне маркування, що вказує, відповідно, «ТИП ІР-1» (TYPE IP-1), «ТИП ІР-2» (TYPE IP-2) або «ТИП ІР-3» (TYPE IP-3);

б) на конструкції пакування типу А, потрібно ставити на зовнішньому боці пакувального комплексу чітке й незмивне маркування «ТИП А» (TYPE A);

в) на конструкції промислового пакування типу 2, промислового пакування типу 3 або пакування типу А, потрібно ставити на зовнішньому боці пакувального комплексу чітке й незмивне маркування з наведенням міжнародного коду країни — згідно з ДСТУ ISO 3166-1, де була розроблена конструкція, а також назву фірми-виробника або іншу ідентифікацію пакувального комплексу, визначену компетентним органом.

8.4.4 Кожне пакування, що відповідає конструкції, затвердженій компетентним органом, повинно мати на зовнішній поверхні пакувального комплексу чітке й незмивне маркування у вигляді:

а) розпізнавального знака, встановленого компетентним органом для цієї конструкції;

б) серійного номера для індивідуального визначання кожного пакувального комплексу, що відповідає цій конструкції;

в) для конструкції пакування типу В(У) або пакування типу В(М) — написи «ТИП В (У)» (TYPE V (U)) або «ТИП В (М)» (TYPE V (M)); і для конструкції пакування типу С — напис «ТИП С» (TYPE C).

8.4.5 Кожне пакування, що відповідає конструкції пакування типу В(У), типу В(М) або типу С, повинно мати на зовнішній поверхні чітке маркування, що тривке до впливу вогню і води, яке на-

несене способом чеканки, штампуванням або іншими тривкими до впливу вогню і води способами, із зображенням знака радіаційної небезпеки у вигляді трилисника відповідно до ГОСТ 17925.

8.4.6 Якщо матеріали НПА-I або ОПРЗ-I містяться у посудині або в паковальних комплектах, та їх перевозять за умови виняткового використання, на зовнішню поверхню цих посудин або паковальних комплектів можна наносити відповідне маркування «РАДІОАКТИВНО, НПА-I» (RADIOACTIVE LSA-I) або «РАДІОАКТИВНО, ОПРЗ-I» (RADIOACTIVE SCO-I).

8.4.7 Допустимо не наносити транспортну назву радіоактивного матеріалу на звільнені пакування.

8.4.8 Допустимо не наносити знак-табло небезпеки на контейнери з небезпечними вантажами класу 7 у звільнених пакуваннях.

8.5 Спеціальні вимоги до маркування небезпечних вантажів класу 8

Для небезпечних вантажів класу 8, що мають додатковий вид небезпеки підкласу 6.1, нанесення знака небезпеки на вантажну одиницю або знака-табло небезпеки на вантажно-транспортну одиницю, відповідно до рисунка Б.6.1, непотрібно, якщо токсичність небезпечного вантажу виявляється тільки у разі дії через шкіру.

8.6 Спеціальні вимоги до маркування вантажних одиниць, які містять небезпечні вантажі в обмежених кількостях

8.6.1 На вантажні одиниці, що містять небезпечні вантажі в обмежених кількостях, непотрібно наносити знаки(-ів) небезпеки та транспортну назву. На них наносять тільки номер(-и) ООН вантажу(-ів) відповідно до 7.6.2. Попереду номера ООН указують літери «UN».

8.6.2 Номер ООН та літери «UN» треба наводити у рамці із шириною лінії не менше ніж 2 мм, яка має форму ромба з рівними діагоналями, як наведено на рисунку Л.1.1. Висота цифр номера ООН і літер «UN» повинна бути не менша ніж 6 мм.

Якщо у вантажній одиниці перебувають декілька небезпечних вантажів, які віднесені до різних номерів ООН, то номери ООН треба вказувати в стовпчик і вміщувати в одну рамку (див. рисунок Л.1.2).

8.7 Спеціальні вимоги до маркування аварійної тари

На аварійну тару додатково наносять маркування у виді слова «АВАРІЙНА».

8.8 Спеціальні вимоги до маркування вантажів, які не є небезпечними

8.8.1 Якщо, згідно з ДСТУ 4500-2 і відповідно до спеціального припису, вантаж визначено безпечним для перевезення певним видом транспорту, на вантажну одиницю дозволено наносити інформаційний знак відповідно до рисунка Л.2.

8.8.2 Інформаційний знак відповідно до рисунка Л.2 допустимо також наносити на вантажні одиниці, що містять вантаж, який за результатами класифікаційних випробовувань, згідно з ДСТУ 4500-4, не підпадає під дію ДСТУ 4500-3, але який за назвою чи описом учасники транспортного процесу можуть сприймати як небезпечний вантаж.

8.9 Спеціальні вимоги до маркування вантажно-транспортних одиниць, які містять твердий діоксид вуглецю (сухий лід), застосовний для охолодження вантажу

На вантажно-транспортні одиниці, що містять твердий діоксид вуглецю (сухий лід), який застосовують для охолодження вантажу, на видному місці наносять напис: ОБЕРЕЖНО! ТВЕРДИЙ СО₂ (СУХИЙ ЛІД).

На вантажно-транспортні одиниці, завантажені твердим діоксидом вуглецю (сухим льодом), які перевозять морським транспортом або у разі мультимодальних перевезень з використанням цього виду транспорту, потрібно наносити напис «ТВЕРДИЙ ДІОКСИД ВУГЛЕЦЮ — НЕ РОЗМІЩУВАТИ ПІД ПАЛУБОЮ».

8.10 Спеціальні вимоги до маркування вантажних одиниць знаком «Верх»

За винятком вантажних одиниць, що містять небезпечні вантажі класу 1 чи 7, маніпуляційний знак «Верх» згідно з ГОСТ 14192, розміром 148 мм × 210 мм, потрібно наносити на двох протилежних бокових сторонах вантажних одиниць або контейнера, що містять:

- рідини у посудинах, що мають невидимі ззовні затвори;
- посудини, що мають вентиляційні отвори і їх перевозять у пакуванні;
- посудини, що мають вентиляційні отвори, і їх перевозять без зовнішньої тари;
- охолоджені скраплені гази.

8.11 Спеціальні вимоги до маркування небезпечних вантажів у разі перевезення авіаційним транспортом

8.11.1 На вантажні одиниці у разі перевезення авіаційним транспортом або мультимодальних перевезень з використанням цього виду транспорту, потрібно також нанести наступне додаткове маркування для:

— небезпечних вантажів класу 1 — маса бруто вантажного місця й маса нетто вибухової речовини;

— охолоджених зріджених газів класу 2 — слова «ТРИМАТИ ВЕРТИКАЛЬНО» навколо вантажної одиниці з інтервалом 120° або на кожній стороні пакування, а також слова «ОБЕРЕЖНО! НЕ КИДАТИ», а також маніпуляційний знак «Верх» згідно з ГОСТ 14192;

— небезпечного вантажу, ідентифікованого номером ООН 1845 і транспортною назвою ДІОКСИД ВУГЛЕЦЮ ТВЕРДИЙ згідно з ДСТУ 4500-2 — маса нетто;

— небезпечного вантажу, ідентифікованого номером ООН 2807 і транспортною назвою НАМАГНІЧЕНИЙ МАТЕРІАЛ згідно з ДСТУ 4500-2 — знак, наведений на рисунку Л.3;

— діагностичних зразків, запакованих відповідно до інструкції з пакування Р 650, — слова «ДІАГНОСТИЧНИЙ ЗРАЗОК».

8.11.2 Контейнери з небезпечними вантажами повинні мати табло, наведене на рисунку Л.4.

8.11.3 Рекомендовано на вантажні одиниці, що містять небезпечні вантажі, заборонені до транспортування на вантажних повітряних суднах, наносити знак, наведений на рисунку Л.5.

ДОДАТОК А
(обов'язковий)

ІНФОРМАЦІЙНА ТАБЛИЧКА

А.1 Інформаційна табличка (див. рисунок А.1) повинна мати:

- розмір — 400 мм × 300 мм;
 - колір:
 - фон — оранжевий;
 - рамка, лінія, цифри та літери — чорні.
- Ширина рамки — 15 мм.

Рисунок А.1

А.2 Інформаційна табличка, на якій зазначають номер ООН та ідентифікаційний номер небезпеки (див. рисунок А.2), повинна мати:

- розмір — 400 мм × 300 мм;
 - колір:
 - фон — оранжевий;
 - рамка, лінія, цифри та літери — чорні.
- Ширина рамки — 15 мм.

Горизонтальна лінія посередині таблички: ширина — 15 мм.

Верхня половина: зазначають ідентифікаційний номер небезпеки. Висота цифр — 100 мм, товщина ліній цифр — 15 мм.

Нижня половина: зазначають номер ООН. Висота цифр — 100 мм, товщина ліній цифр — 15 мм.

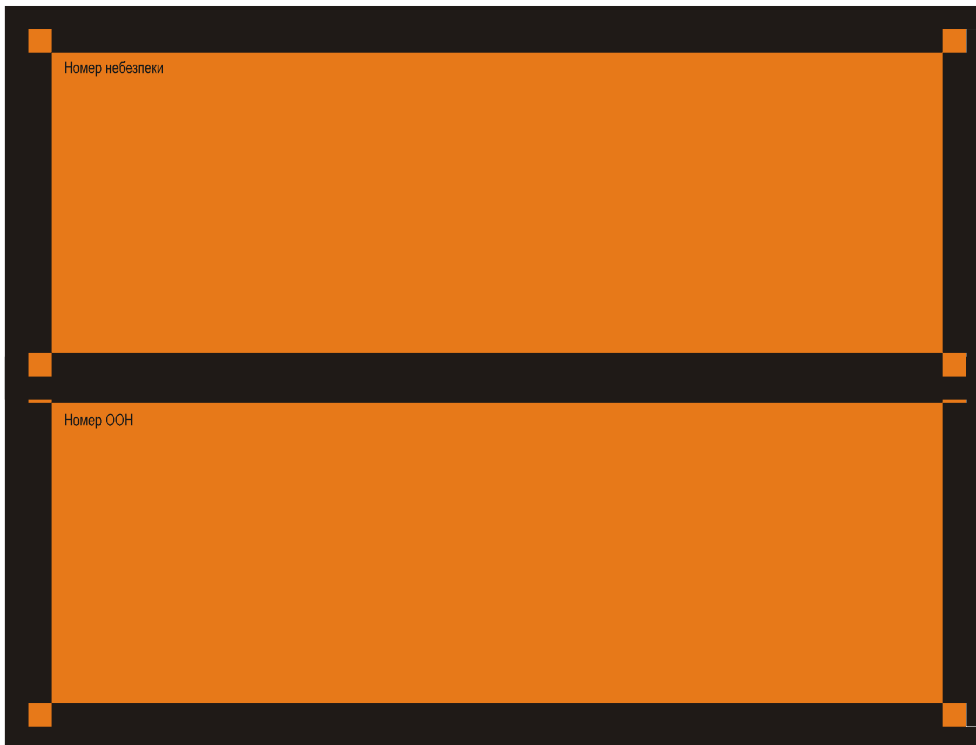

Рисунок А.2

Примітка 1. Якщо розміри та конструкція вантажно-транспортної одиниці такі, що наявна площа поверхні не дає змогу закріпити цю табличку, то довжина її основи може бути зменшена до 300 мм, висота — до 120 мм, а ширина рамки — до 10 мм.

Примітка 2. Нанесені ідентифікаційний номер небезпеки та номер ООН повинні не стиратися та залишатися розбірливими після перебування у вогні протягом 15 хв (крім залізничного транспорту).

Примітка 3. Для автомобільного транспорту — це повинна бути світловідбивальна оранжева табличка, що відповідає характеристикам, наведеним у А.3.

А.3 Вимоги щодо інформаційної таблички

Оранжевий колір таблички в умовах нормального використання повинен мати координати кольоровості, що лежать у полі діаграми кольоровості, обмеженої такими координатами:

Координати кольоровості крапок, розташованих по кутах поля діаграми кольоровості				
X	0,52	0,52	0,578	0,618
Y	0,38	0,40	0,422	0,38

Коефіцієнт яскравості світлоповертального кольору: $\beta > 0,12$.

Умовний центр — Е, стандартне джерело кольору — С, нормальний кут падіння світла — 45° , кут зору — 0° .

Коефіцієнт сили кольору у разі кута освітлення 5° і кута зору $0,2^\circ$: не менше ніж $20 \text{ св}/(\text{лк} \cdot \text{м}^2)$.

ДОДАТОК Б
(обов'язковий)

ЗНАКИ НЕБЕЗПЕКИ ТА ЇХ ОПИС

Б.1 Знаки небезпеки для небезпечних вантажів класу 1

Б.1.1 Знак небезпеки для небезпечних вантажів підкласів 1.1, 1.2 та 1.3

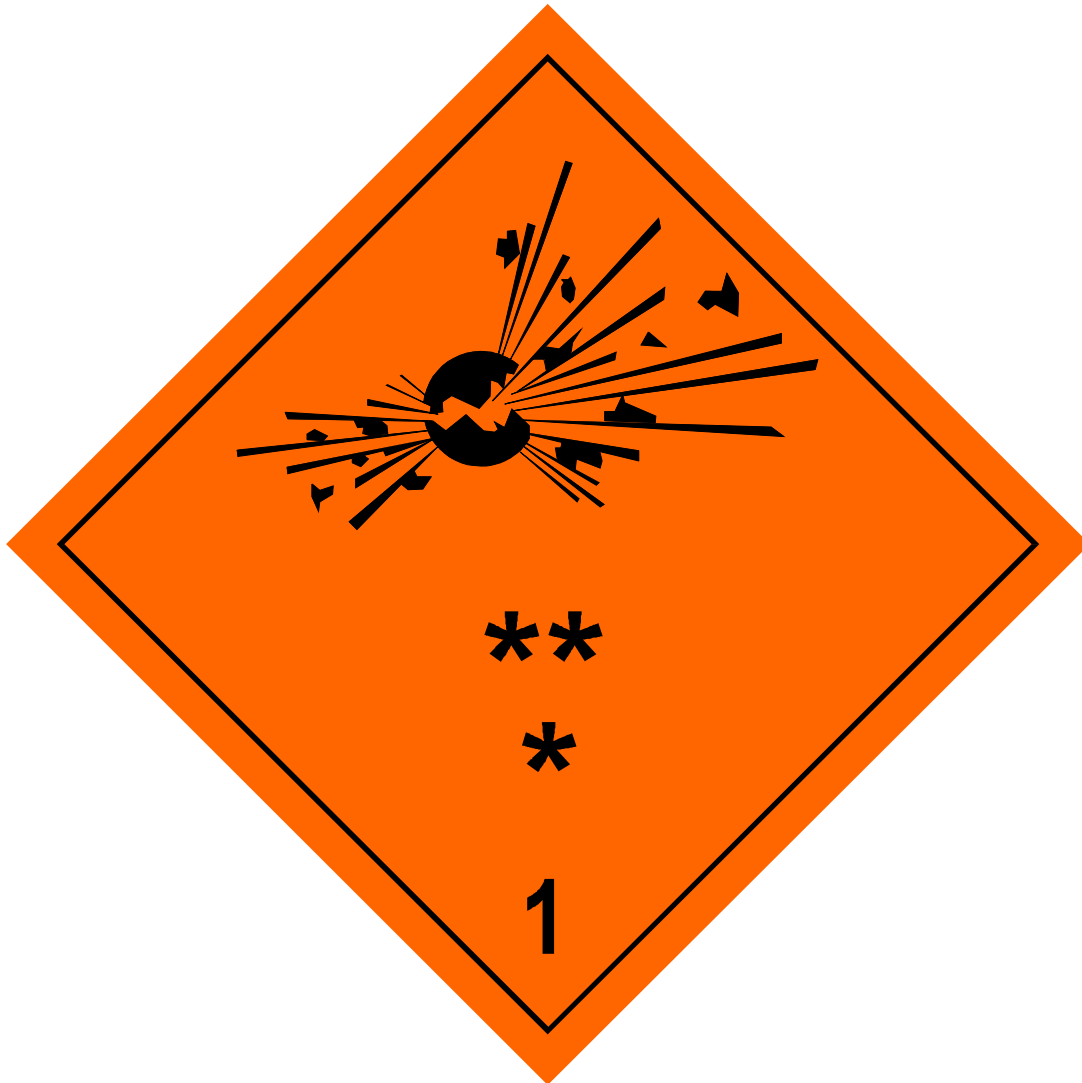

Рисунок Б.1.1

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір: фон — оранжевий; символ небезпеки, цифри, літера та лінія — чорні.

Верхня половина: символ небезпеки — бомба, яка вибухає.

Нижня половина:

- x x — місце зазначення номера підкласу. Висота цифр — 15 мм;
- x — місце зазначення групи сумісності. Висота літери — 15 мм;
- у нижньому куті цифра **1**, висота — 10 мм.

Примітка 1. На знак небезпеки можна наносити такі групи сумісності, позначені літерами:

- A, B, C, D, E, F, G, J або L — для вантажів підкласу 1.1;
- B, C, D, E, F, G, H, J, K або L — для вантажів підкласу 1.2;
- C, F, G, H, J, K або L — для вантажів підкласу 1.3.

Примітка 2. На знак небезпеки замість окремої позначки номера підкласу та групи сумісності дозволено наносити класифікаційний шифр. Висота цифр — 20 мм.

Б.1.2 Знак небезпеки для небезпечних вантажів підкласу 1.4

Рисунок Б.1.2

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

- фон — оранжевий;
- цифри, літера та лінія — чорні.

Верхня половина: цифри **1.4**. Висота цифр — 30 мм, товщина — 5 мм.

Нижня половина:

- x — місце зазначання групи сумісності. Висота літери — 20 мм;
- у нижньому куті цифра **1**, висота — 10 мм.

Примітка. На знак небезпеки можна наносити групи сумісності, позначені буквами B, C, D, E, F, G, S.

Б.1.3 Знак небезпеки для небезпечних вантажів підкласу 1.5**Рисунок Б.1.3**

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

- фон — оранжевий;
- цифри, літера та лінія — чорні.

Верхня половина: цифри **1.5**. Висота цифр — 30 мм, товщина — 5 мм.

Нижня половина:

- **D** — група сумісності, висота — 20 мм;
- у нижньому куті цифра **1**, висота — 10 мм.

Б.1.4 Знак небезпеки для небезпечних вантажів підкласу 1.6

Рисунок Б.1.4

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

- фон — оранжевий;
- цифри, літера та лінія — чорні.

Верхня половина: цифри **1.6**. Висота цифр — 30 мм, товщина — 5 мм.

Нижня половина:

- **N** — група сумісності, висота — 20 мм;
- у нижньому куті цифра **1**, висота — 10 мм.

Б.2 Знаки небезпеки для небезпечних вантажів класу 2

Б.2.1 Знак небезпеки для небезпечних вантажів підкласу 2.1

Маркують вантажні одиниці з небезпечними вантажами підкласу 2.1 знаком небезпеки, виготовленим згідно з рисунком Б.2.1 або рисунком Б.2.2.

Рисунок Б.2.1

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

- фон — червоний;
- символ небезпеки, цифра та лінія — чорні.

Верхня половина: символ небезпеки — полум'я над горизонтальною смугою.

Нижня половина: у нижньому куті цифра **2**, висота — 10 мм.

Рисунок Б.2.2

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

- фон — червоний;
- символ небезпеки, цифра та лінія — білі.

Верхня половина: символ небезпеки — полум'я над горизонтальною смугою.

Нижня половина: у нижньому куті цифра **2**, висота — 10 мм.

Б.2.2 Знак небезпеки для небезпечних вантажів підкласу 2.2

Маркують вантажні одиниці з небезпечними вантажами підкласу 2.2 знаком небезпеки, виготовленим згідно з рисунком Б.2.3 або рисунком Б.2.4.

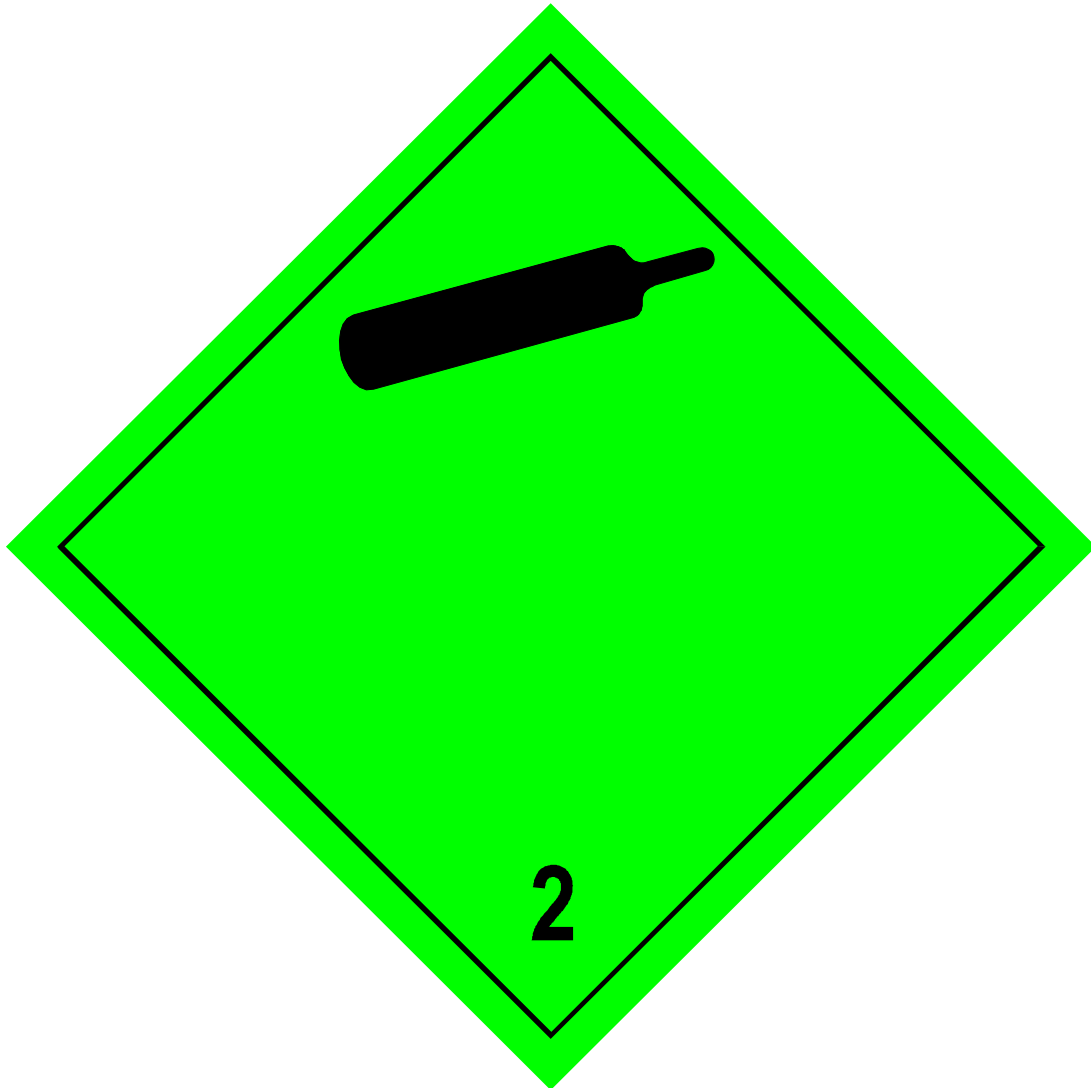

Рисунок Б.2.3

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

— фон — зелений;

— символ небезпеки, цифра та лінія — чорні.

Верхня половина: символ небезпеки — газовий балон.

Нижня половина: у нижньому куті цифра **2**, висота — 10 мм.

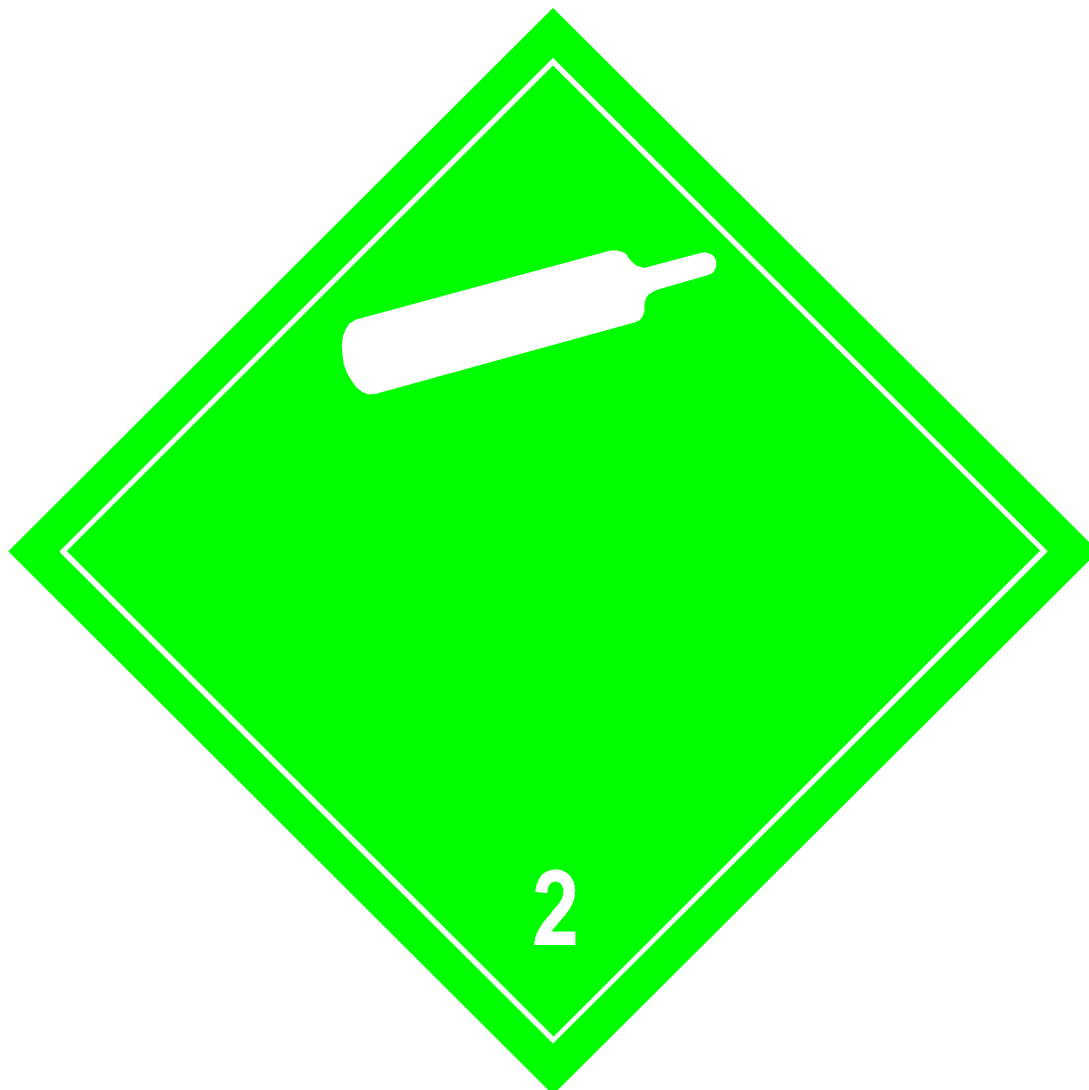

Рисунок Б.2.4

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

- фон — зелений;
- символ небезпеки, цифра та лінія — білі.

Верхня половина: символ небезпеки — газовий балон.

Нижня половина: у нижньому куті цифра **2**, висота — 10 мм.

Б.2.3 Знак небезпеки для небезпечних вантажів підкласу 2.3

Рисунок Б.2.5

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

— фон — білий;

— символ небезпеки, цифра та лінія — чорні.

Верхня половина: символ небезпеки — череп і перехрещені кістки.

Нижня половина: у нижньому куті цифра **2**, висота — 10 мм.

Б.3 Знак небезпеки для небезпечних вантажів класу 3

Маркують вантажні одиниці з небезпечними вантажами класу 3 знаком небезпеки, виготовленим згідно з рисунком Б.3.1 або рисунком Б.3.2.

Рисунок Б.3.1

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

— фон — червоний;

— символ небезпеки, цифра та лінія — чорні.

Верхня половина: символ небезпеки — полум'я над горизонтальною смугою.

Нижня половина: у нижньому куті цифра 3, висота — 10 мм.

Рисунок Б.3.2

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

— фон — червоний;

— символ небезпеки, цифра та лінія — білі.

Верхня половина: символ небезпеки — полум'я над горизонтальною смугою.

Нижня половина: у нижньому куті цифра **3**, висота — 10 мм.

Б.4 Знаки небезпеки для небезпечних вантажів класу 4

Б.4.1 Знак небезпеки для небезпечних вантажів підкласу 4.1

Рисунок Б.4.1

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

- фон — білий із сімома рівновіддаленими вертикальними червоними смугами;
- символ небезпеки, цифра та лінія — чорні.

Верхня половина: символ небезпеки — полум'я над горизонтальною смугою.

Нижня половина: у нижньому куті цифра 4, висота — 10 мм.

Б.4.2 Знак небезпеки для небезпечних вантажів підкласу 4.2

Рисунок Б.4.2

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

- фон: верхня половина — біла;
нижня половина — червона;
- символ небезпеки, цифра та лінія — чорні.

Верхня половина: символ небезпеки — полум'я над горизонтальною смугою.

Нижня половина: у нижньому куті цифра 4, висота — 10 мм.

Б.4.3 Знак небезпеки для небезпечних вантажів підкласу 4.3

Маркують вантажні одиниці з небезпечними вантажами підкласу 4.3 знаком небезпеки, виготовленим згідно з рисунком Б.4.3 або рисунком Б.4.4.

Рисунок Б.4.3

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

— фон — синій або блакитний;

— символ небезпеки, цифра та лінія — чорні.

Верхня половина: символ небезпеки — полум'я над горизонтальною смугою.

Нижня половина: у нижньому куті цифра 4, висота — 10 мм.

Рисунок Б.4.4

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

- фон — синій або блакитний;
- символ небезпеки, цифра та лінія — білі.

Верхня половина: символ небезпеки — полум'я над горизонтальною смугою.

Нижня половина: у нижньому куті цифра **4**, висота — 10 мм.

Б.5 Знаки небезпеки для небезпечних вантажів класу 5

Б.5.1 Знак небезпеки для небезпечних вантажів підкласу 5.1

Рисунок Б.5.1

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

- фон — жовтий;
- символ небезпеки, цифри та лінія — чорні.

Верхня половина: символ небезпеки — полум'я понад колом.

Нижня половина: у нижньому куті цифри — 5.1, висота — 10 мм.

Б.5.2 Знак небезпеки для небезпечних вантажів підкласу 5.2

Маркують вантажні одиниці з небезпечними вантажами підкласу 5.2 знаком небезпеки, виготовленим згідно з рисунком Б.5.2 або рисунком Б.5.3.

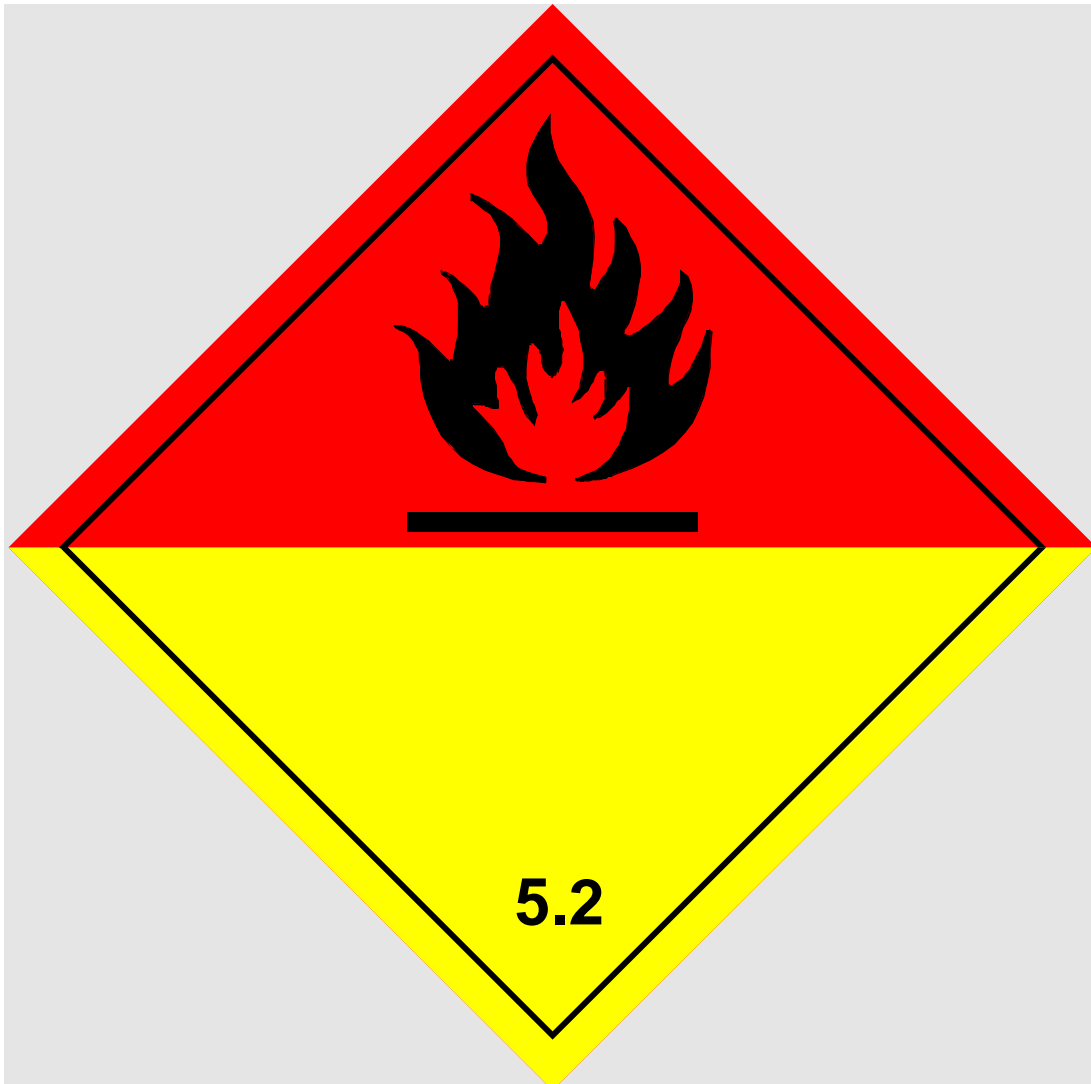

Рисунок Б.5.2

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

- фон: верхня половина — червоний;
нижня половина — жовтий;
- символ небезпеки, цифри та лінія — чорні.

Верхня половина: символ небезпеки — полум'я над горизонтальною смугою.

Нижня половина: у нижньому куті цифри **5.2**, висота — 10 мм.

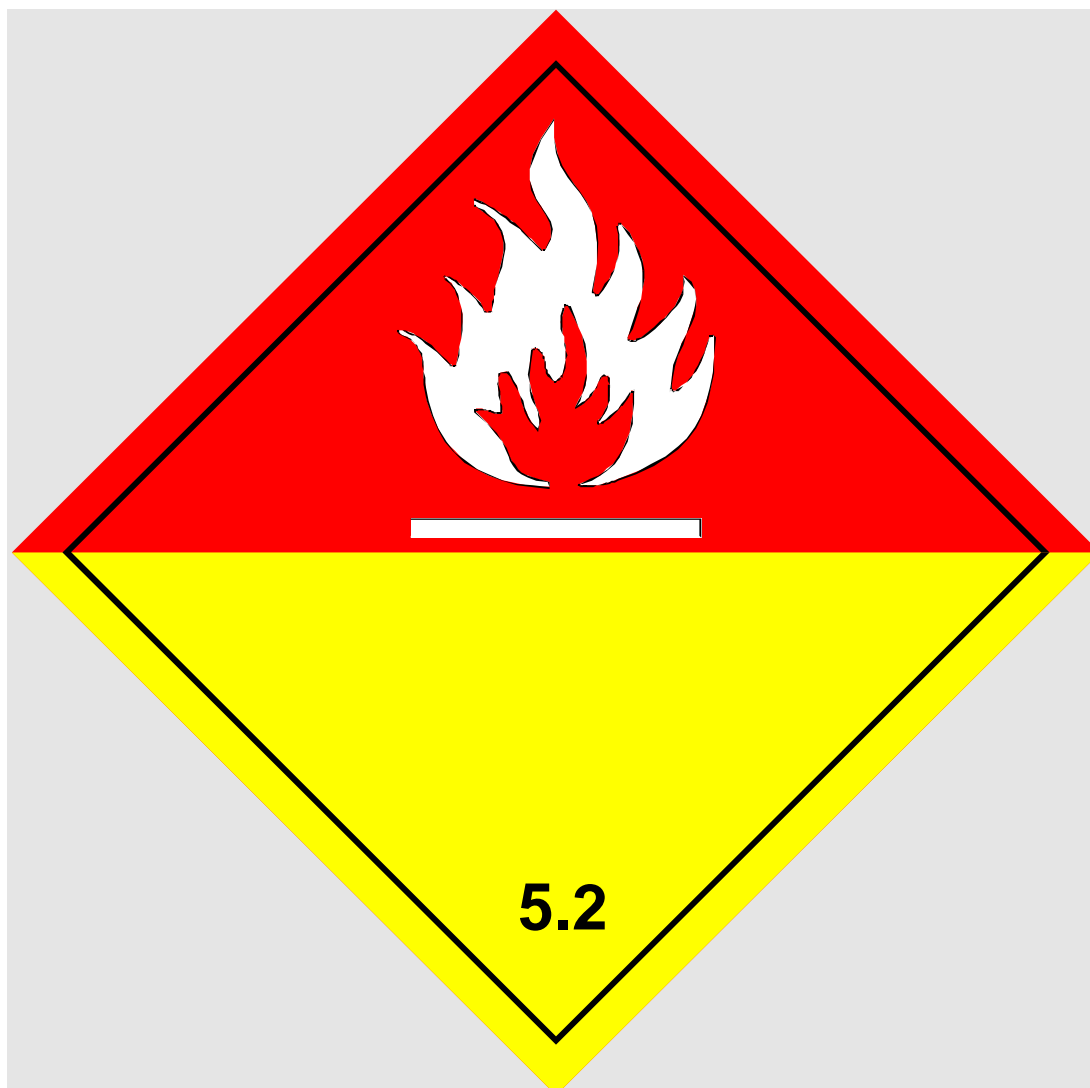

Рисунок Б.5.3

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

- фон: верхня половина — червоний;
нижня половина — жовтий;
- символ небезпеки — білий, цифри та лінія — чорні.

Верхня половина: символ небезпеки — полум'я над горизонтальною смугою.

Нижня половина: у нижньому куті цифри **5.2**, висота — 10 мм.

Б.6 Знаки небезпеки для небезпечних вантажів класу 6

Б.6.1 Знак небезпеки для небезпечних вантажів підкласу 6.1

Рисунок Б.6.1

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

— фон — білий;

— символ небезпеки, цифра та лінія — чорні.

Верхня половина: символ небезпеки — череп і перехрещені кістки.

Нижня половина: у нижньому куті цифра **6**, висота — 10 мм.

Б.6.2 Знак небезпеки для небезпечних вантажів підкласу 6.2

Рисунок Б.6.2

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

— фон — білий;

— символ небезпеки, цифра та лінія — чорні.

Верхня половина: символ небезпеки — три зламаних півмісяці, накладені на коло.

Нижня половина: у нижньому куті цифра **6**, висота — 10 мм.

Б.7 Знаки небезпеки для небезпечних вантажів класу 7

Б.7.1 Знак небезпеки для небезпечних вантажів класу 7, категорія I-БІЛА

Рисунок Б.7.1

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

- фон — білий;
- символ небезпеки, лінія, літери та цифра — чорні;
- вертикальна смуга — червона.

Верхня половина: символ небезпеки — трилисник.

Нижня половина:

- слово «РАДІОАКТИВНО» (висота літер — 7 мм) та одна вертикальна червона смуга, (висота — 10 мм);
- текст (висота літер — 5 мм): «ВМІСТ...»;
«АКТИВНІСТЬ»;
- у нижньому куті цифра **7**, висота — 10 мм.

Б.7.2 Знак небезпеки для небезпечних вантажів класу 7, категорія II-ЖОВТА

Рисунок Б.7.2

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

- фон: верхня половина — жовтий з білою окантовкою;
нижня половина — білий;
- символ небезпеки, лінія, літери та цифра — чорні;
- вертикальні смуги — червоні.

Верхня половина: символ небезпеки — трилисник.

Нижня половина:

- слово «РАДІОАКТИВНО» (висота літер — 7 мм) та дві вертикальні червоні смуги (висота — 10 мм);
- текст (висота літер — 5 мм): «ВМІСТ»;
«АКТИВНІСТЬ»;
- прямокутник з чорним контуром і текстом «ТРАНСПОРТНИЙ ІНДЕКС ...» (висота літер — 5 мм);
- у нижньому куті цифра 7, висота — 10 мм.

Б.7.3 Знак небезпеки для небезпечних вантажів класу 7, категорія III-ЖОВТА

Рисунок Б.7.3

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

- фон: верхня половина — жовтий з білою окантовкою;
нижня половина — білий;
- символ небезпеки, літери, лінія та цифра — чорні;
- вертикальні смуги — червоні.

Верхня половина: символ небезпеки — трилісник.

Нижня половина:

- слово «РАДІОАКТИВНО» (висота літер — 7 мм), та три червоні вертикальні смуги;
- текст (висота літер — 5 мм): «ВМІСТ»;
«АКТИВНІСТЬ»;
- прямокутник із чорним контуром і текстом «ТРАНСПОРТНИЙ ІНДЕКС ...» (висота літер — 5 мм);
- у нижньому куті цифра 7, висота — 10 мм.

Б.7.4 Знак небезпеки для подільних матеріалів класу 7

Рисунок Б.7.4

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

- фон — білий;
- лінія, літери та цифра — чорні.

Верхня половина: текст «ПОДІЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ» (висота літер — 7 мм).

Нижня половина:

- прямокутник із чорним контуром і текстом «ІНДЕКС БЕЗПЕКИ З КРИТИЧНОСТІ» (висота літер — 5 мм);
- у нижньому куті цифра **7**, висота — 10 мм.

Примітка. Значення індексу безпеки з критичності наводять на підставі виданого компетентним органом сертифіката — затвердження конструкції пакування або сертифіката — затвердження спеціальних умов перевезення.

Б.8 Знак небезпеки для небезпечних вантажів класу 8

Рисунок Б.8.1

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

- фон: верхня половина — білий;
- нижня половина — чорний з білою окантовкою;
- символ небезпеки та лінія — чорні, цифра — біла.

Верхня половина: символ небезпеки — рідини, що виливаються з двох пробірок та вражають метал і руку.

Нижня половина: у нижньому куті цифра **8**, висота — 10 мм.

Б.9 Знак небезпеки для небезпечних вантажів класу 9

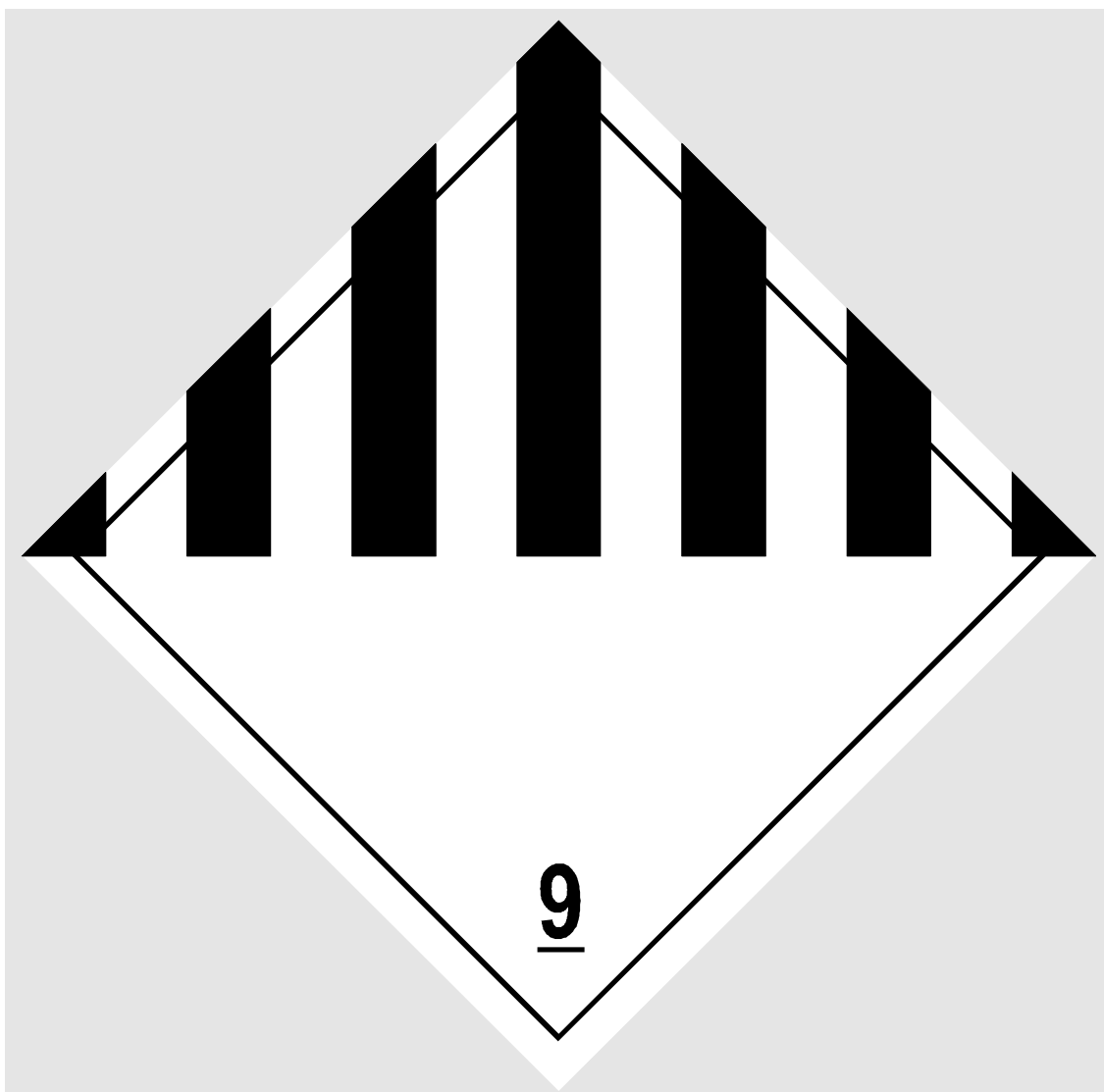

Рисунок Б.9.1

Опис знака

Розмір — 100 мм × 100 мм.

Колір:

- фон — білий;
- символ небезпеки, лінія та цифра — чорні.

Верхня половина: символ небезпеки — сім рівних вертикальних смуг, розташованих на однаковій відстані.

Нижня половина: у нижньому куті підкреслена цифра **9**, висота — 10 мм.

ДОДАТОК В
(обов'язковий)

**ЗНАК-ТАБЛО НЕБЕЗПЕКИ
ДЛЯ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВАНТАЖІВ КЛАСУ 7**

Рисунок В.1

Опис знака-табло

Розмір — 250 мм × 250 мм.

Від крайки знака в середину на відстані 5 мм розміщують чорну рамку.

Колір:

- фон — окантовка (між крайкою знака та рамкою) — біла;
- верхня половина (трикутник) — жовтий;
- нижня половина (трикутник) — білий.
- символ небезпеки, літери та цифра — чорні.

Верхня половина: символ небезпеки — трилисник.

Нижня половина:

- слово «РАДІОАКТИВНО» (висота літер — 7 мм);
- в нижньому куті цифра **7**, висота — 25 мм.

ДОДАТОК Д
(довідковий)

**НАНЕСЕННЯ НОМЕРА ООН НА ЗНАК-ТАБЛО НЕБЕЗПЕКИ
ДЛЯ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВАНТАЖІВ КЛАСУ 7**

Рисунок Д.1

Опис знака-табло

Розмір — 250 мм × 250 мм.

Від крайки знака в середину на відстані 5 мм розміщують чорну рамку.

Колір:

- фон: окантовка (між крайкою знака та рамкою) — біла;
- верхня половина (трикутник) — жовтий;
- нижня половина (трикутник) — білий;
- символ небезпеки, цифри — чорні.

Верхня половина: символ небезпеки — трилісник.

Нижня половина:

- номер ООН. Висота цифр — 25 мм, товщина — 5 мм;
- в нижньому куті цифра **7**, висота — 25 мм.

ДОДАТОК Е
(довідковий)

**ПРИКЛАДИ ЗАЗНАЧАННЯ НОМЕРА ООН,
ІДЕНТИФІКАЦІЙНОГО НОМЕРА НЕБЕЗПЕКИ**

Е.1 Приклад зазначення ідентифікаційного номера небезпеки та номера ООН на інформаційній таблиці

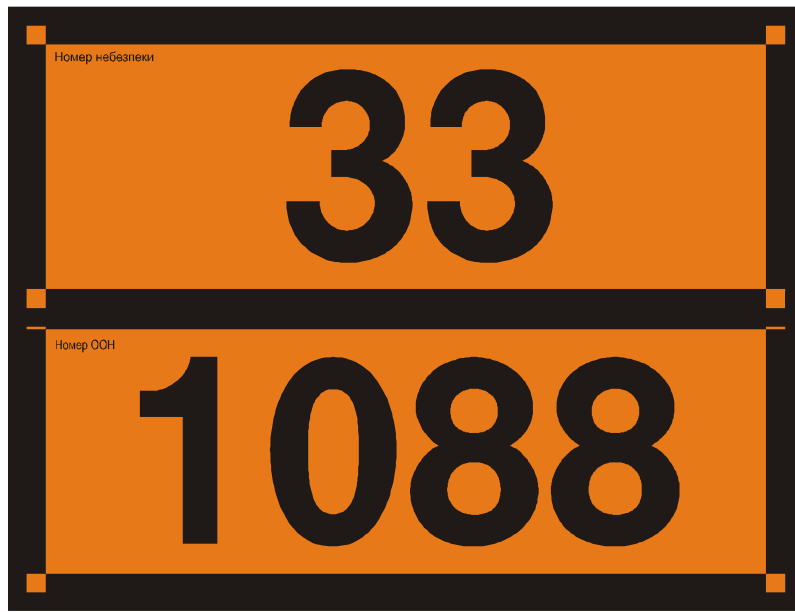

Рисунок Е.1

Е.2 Приклади нанесення номера ООН на знак-табло небезпеки

Рисунок Е.2

Рисунок Е.3

Рисунок Е.4

Рисунок Е.5

Е.3 Приклад нанесення номера ООН поруч із знаком-табло небезпеки

Рисунок Е.6

ДОДАТОК Ж
(обов'язковий)

ТАБЛИЧКА ДЛЯ ЗАЗНАЧАННЯ НОМЕРА АВАРІЙНОЇ КАРТКИ

Ж.1 Табличка для зазначання номера аварійної картки у разі маркування залізничних транспортних засобів

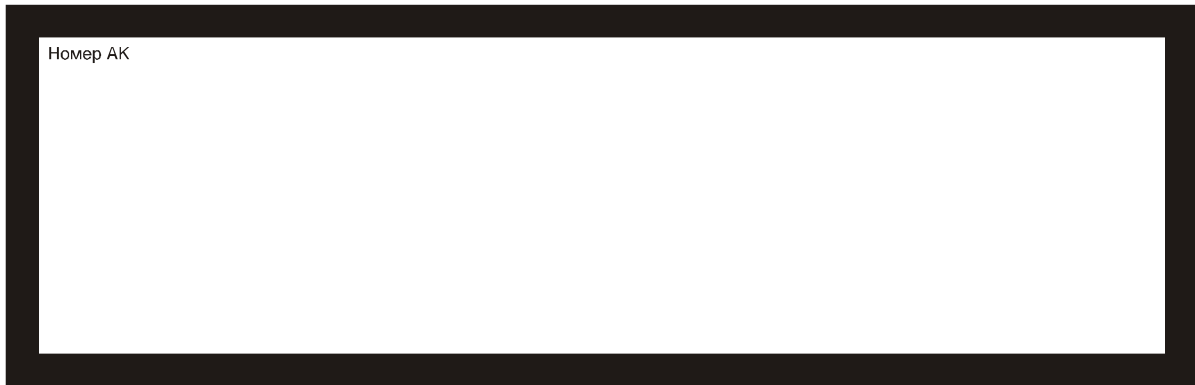

Рисунок Ж.1

Опис таблички

Розмір — 400 мм × 120 мм.

Колір:

— фон — білий;

— рамка, літери та цифри — чорні.

Ширина рамки — 10 мм.

Висота нанесених літер і цифр — 70 мм, товщина — 10 мм.

Ж.2 Приклад зазначання номера аварійної картки

Рисунок Ж.2

ДОДАТОК К
(обов'язковий)

ПОПЕРЕДЖУВАЛЬНІ ЗНАКИ ТА ЇХ ОПИС

К.1 Попереджувальний знак для вантажів, що є небезпечними для довкілля

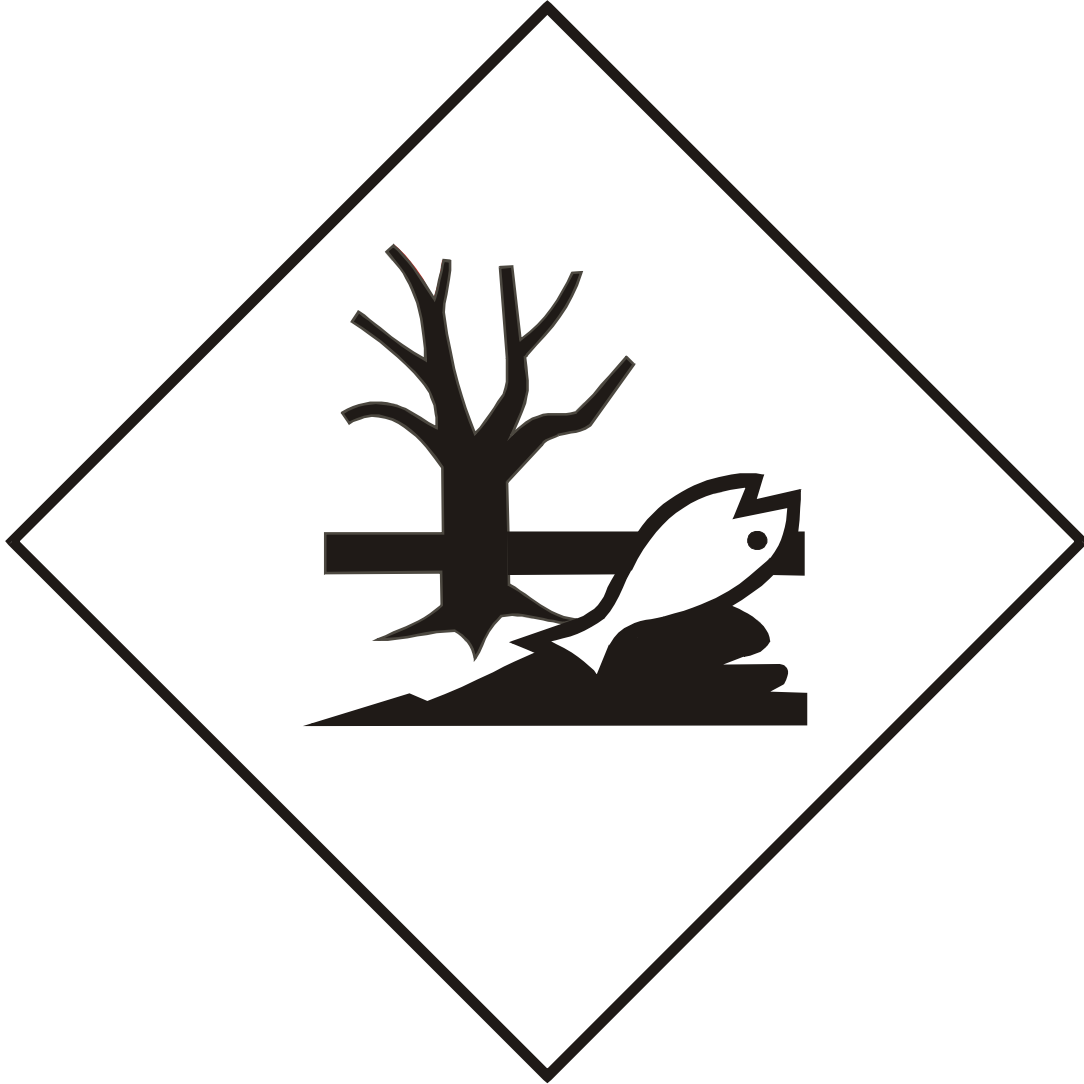

Рисунок К.1

Опис попереджувального знака

Колір:

- фон — білий;
- рамка, рисунок (дерево, земля, прямокутник) — чорні, риба (контурне зображення) — чорна.

По центру знака зображення: дерева, риба на фоні чорного прямокутника й землі.

Розмір знака у разі нанесення на вантажні одиниці — 100 мм × 100 мм, на вантажно-транспортні одиниці — 250 мм × 250 мм.

К.2 Попереджувальний знак для небезпечних вантажів, забруднювачів моря

Рисунок К.2

Опис попереджувального знака, який наносять на:

1. вантажну одиницю:

Форма: прямокутний рівнобедрений трикутник із довжиною катетів — 100 мм. Товщина рамки — 0,8 мм.

Колір: повинен бути контрастний із кольором поверхні, на яку наносять знак; якщо у вигляді етикетки: фон — білий; символ небезпеки, лінії та літери — чорні.

Верхня половина: символ небезпеки — зображення перекресленої риби, висота — 25 мм.

Нижня половина: текст «ЗАБРУДНЮВАЧ МОРЯ», висота літер — 8 мм.

2. вантажно-транспортну одиницю:

Форма: прямокутний рівнобедрений трикутник із довжиною катетів — 250 мм. Товщина рамки — 2 мм.

Колір: повинен бути контрастний із кольором поверхні, на яку наносять знак; якщо у вигляді етикетки: фон — білий; символ небезпеки, лінії та літери — чорні.

Верхня половина: символ небезпеки — зображення перекресленої риби, висота — 62 мм.

Нижня половина: текст «ЗАБРУДНЮВАЧ МОРЯ», висота літер — 20 мм.

К.3 Попереджувальний знак для небезпечних вантажів, які перевозять за підвищеної температури

Рисунок К.3

Опис знака

Форма: рівносторонній трикутник із довжиною сторін — не менше ніж 250 мм.

У центрі трикутника символ: стилізоване зображення термометра з показами температури три чверті від висоти стовпчика.

Колір: фон — білий; контур та символ — червоний.

Ширина контуру — 25 мм, висота символу — 100 мм.

К.4 Попереджувальний знак, який наносять на профуміговану транспортну одиницю

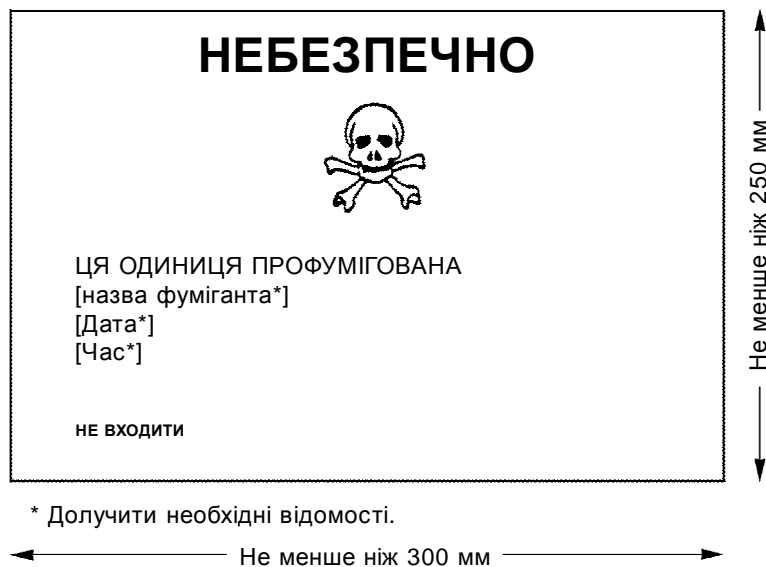

Рисунок К.4

Опис знака

Форма: прямокутник із розмірами сторін не менше ніж 300 мм × 250 мм.

Колір:

- фон — білий;
- контур, символ небезпеки та написи — чорні.

Верхня половина прямокутника:

- напис «НЕБЕЗПЕЧНО», висота літер — не менша ніж 15 мм;
- череп і перехрещені кістки.

Нижня половина прямокутника:

- текст «ЦЯ ОДИНИЦЯ ПРОФУМІГОВАНА». Після тексту необхідно зазначити назву фуміганта. Висота літер — не менше ніж 10 мм;
- замість слів, наведених у квадратних дужках, [дата], [час], вказують дату фумігації та час фумігації;
- текст «НЕ ВХОДИТИ», висота літер — 5 мм.

ДОДАТОК Л
(обов'язковий)

**СПЕЦІАЛЬНІ ВИМОГИ ДО МАРКОВАННЯ ВАНТАЖНОЇ ОДИНИЦІ
ТА ВАНТАЖНО-ТРАНСПОРТНОЇ ОДИНИЦІ**

Л.1 Приклади маркування вантажних одиниць, що містять небезпечні вантажі в обмежених кількостях

Л.1.1 Приклад маркування вантажної одиниці, що містить один небезпечний вантаж

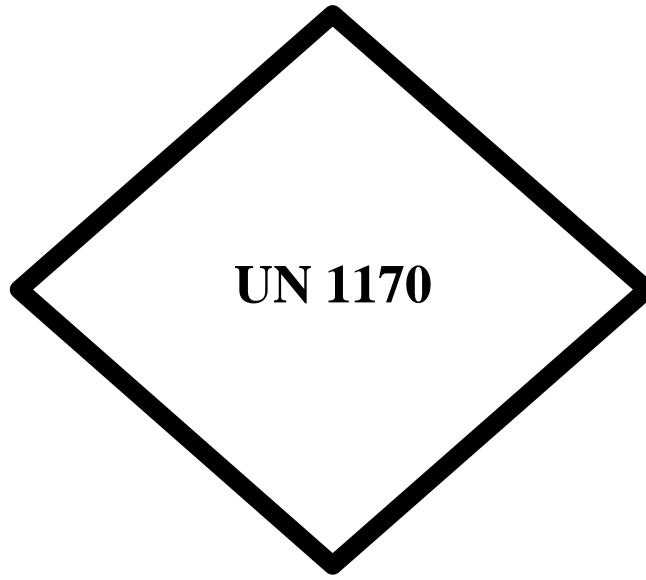

Рисунок Л.1.1

Л.1.2 Приклад маркування вантажної одиниці, що містить декілька небезпечних вантажів

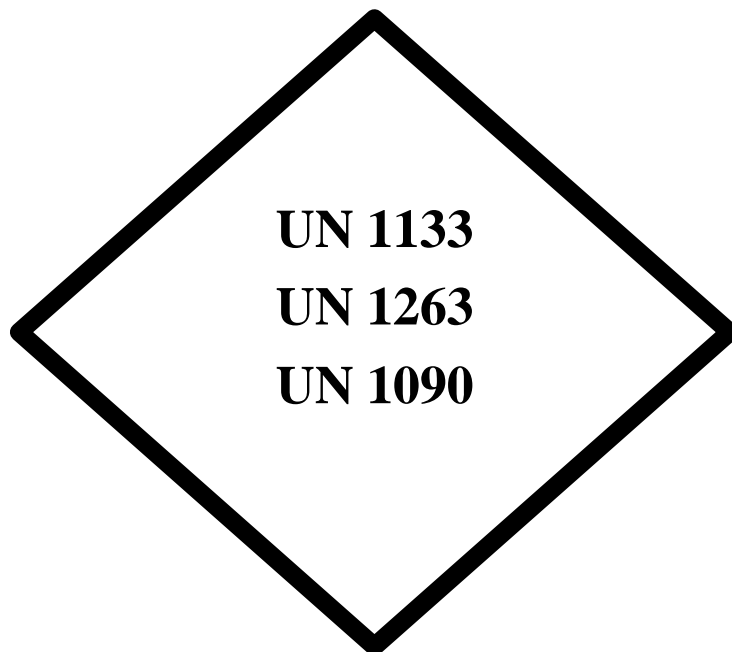

Рисунок Л.1.2

Л.2 Інформаційний знак для маркування вантажів, які не небезпечні

Рисунок Л.2

Опис знака

Розмір — 100 × 100 мм.

Колір:

- фон — білий;
- лінія та літери — чорні.

Верхня половина: напис українською мовою.

Нижня половина: напис англійською мовою.

Висота літер написів — не менша ніж 5 мм.

Л.3 Знак для намагнічених матеріалів

Рисунок Л.3

Опис знака

Форма: прямокутник із розмірами сторін не менше ніж 110 мм × 90 мм.

Верхня частина: на білому фоні блакитні смуги та зображення магніта та компаса.

Нижня частина: на білому фоні написи «НАМАГНІЧЕНИЙ МАТЕРІАЛ» (висота літер — не менше ніж 10 мм) та «ЗБЕРІГАТИ ОКРЕМО ВІД ДАТЧИКА АВІАЦІЙНОГО КОМПАСА» (висота літер — не менше ніж 5 мм).

Л.4 Табло, яке наносять на контейнери у разі їх перевезення авіаційним транспортом

The diagram shows a rectangular label with red diagonal stripes on the left and right sides. The label contains the following text and fields:

- Top left: **ABC**
- Top right: **контейнер/палета**
- Center: A target symbol (a circle with a dot in the middle).
- Below the target symbol: **ID Код**
- Below the ID code: **авіаційна** and **призначення**
- Below that: **вага нетто (кг)**
- Below that: **вага тари (кг)**
- Below that: **загальна (кг)**
- A table with three columns:

завантажені в	рейс	позиція в а/с
відправлені в	рейс	позиція в а/с
- Below the table: **вміст**
- Bottom: **Позначки:**

Рисунок Л.4

Опис табло

Форма: прямокутник із розмірами сторін не менше ніж 148 мм × 210 мм.

Крайка табло: білі та червоні смуги під кутом 45°, ширина — 20 мм.

Табло заповнюють шрифтом з висотою літер 12 мм, а позначка ABC — з висотою літер 15 мм.

Л.5 Знак, який забороняє навантажувати небезпечні вантажі на пасажирське повітряне судно

Рисунок Л.5

Опис знака

Форма: прямокутник із розмірами сторін не менше ніж 120 мм × 110 мм.

Фон — жовтий.

Верхня частина: чорне контурне зображення повітряного судна, ящика, чоловіка. Смуга та напис чорного кольору «НЕБЕЗПЕЧНО» (висота літер — 10 мм).

Нижня частина: на чорному фоні у жовтій рамці напис чорними літерами «НЕ ВАНТАЖИТИ НА ПАСАЖИРСЬКИЙ ЛІТАК» (висота літер — не менше ніж 5 мм).

ДОДАТОК М
(довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

- 1 Рекомендации по перевозке опасных грузов. Типовые правила (часть I) (ST/SG/AC.10/1/Rev.14). Организация Объединенных Наций, Нью-Йорк и Женева, 2005 г. (Рекомендації з перевезення небезпечних вантажів. Типові правила)
- 2 Рекомендации по перевозке опасных грузов. Руководство по испытаниям и критериям (ST/SG/AC.10/11/Rev.4). Организация Объединенных Наций, Нью-Йорк и Женева, 2003 г. (Рекомендації з перевезення небезпечних вантажів. Настанова з випробовувань і критеріїв)
- 3 Международная Конвенция по охране человеческой жизни на море 1974 г. (СОЛАС-74) Консолидированный текст. — Лондон, ИМО, 2001 г. (Міжнародна конвенція про охорону людського життя на морі, 1974 р.)
- 4 Международная конвенция по предотвращению загрязнения с судов, 1973 г., измененная Протоколом 1978 г. к ней (МАРПОЛ 73/78) — Лондон, ИМО, 1999 г. (Міжнародна конвенція про запобігання забрудненню із суден 1973 р., змінена Протоколом 1978 р. до неї)
- 5 International Maritime Dangerous Goods Code (including Amendment 32-02), IMO London, 2002 (Міжнародний морський кодекс щодо перевезення небезпечних вантажів (зокрема Поправки 32-02))
- 6 Правила безопасной перевозки радиоактивных материалов (Правила МАГАТЭ). Международное агентство по атомной энергии, серия изданий по безопасности № 6, Вена, 1999 г. (Правила безпечного перевезення радіоактивних матеріалів Міжнародного агентства з атомної енергії (Правила МАГАТЭ))
- 7 Базельская Конвенция о контроле за трансграничной перевозкой опасных отходов и их удалением, 1989 г. (Базельська Конвенція про контроль за транскордонним перевезенням небезпечних відходів та їх видаленням)
- 8 Европейское Соглашение о международной дорожной перевозке опасных грузов (ДОПОГ) (ECE/TRANS/175). Организация Объединенных Наций, Нью-Йорк и Женева, 2005 г. (Європейська угода про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів)
- 9 Европейское Соглашение о международной перевозке опасных грузов по внутренним водным путям (ВОПОГ) (ECE/TRANS/170). Организация Объединенных Наций, Нью-Йорк и Женева, 2003 г. (Європейська угода про міжнародне перевезення небезпечних вантажів внутрішніми водними шляхами)
- 10 Технические инструкции по безопасной перевозке опасных грузов по воздуху (ТИ-ИКАО). DOC 9284-AN905, ИКАО (Технічні інструкції з безпечного перевезення небезпечних вантажів по повітряю)
- 11 Правила международной перевозки опасных грузов по железной дороге (приложение 1 в добавление В «Единые правила международной перевозки грузов по железной дороге» к КОТИФ (Конвенции о международных железнодорожных перевозках). Организация Объединенных Наций, Нью-Йорк и Женева, 2002 г. (Правила міжнародного перевезення небезпечних вантажів залізницею (Додаток 1 у додаток В «Загальні правила міжнародного перевезення вантажів залізницею до КОТИФ» (Конвенція щодо міжнародних перевезень залізницею)
- 12 ISO 7225:1994 Gas cylinders — Precautionary labels (Ярлики з попереджувальною інформацією для газових балонів).

УКНД 13.300

Ключові слова: вантажна одиниця, вантажно-транспортна одиниця, знак небезпеки, знак-табло небезпеки, ідентифікаційний номер небезпеки, класифікаційний шифр, маркування, маркування, транспортна назва, небезпечний вантаж, номер ООН, попереджувальний знак.

Редактор **С. Ковалець**
Технічний редактор **О. Марченко**
Коректор **Г. Мякшина**
Верстальник **І. Барков**

Підписано до друку 20.03.2007. Формат 60 × 84 1/8.
Ум. друк. арк. 6,97. Зам. Ціна договірна.

Відділ редагування нормативних документів ДП «УкрНДНЦ»
03115, м. Київ, вул. Святошинська, 2